

Gazeta învățămîntului

ORGAN AL MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII ȘI AL COMITETULUI CENTRAL AL SINDICATULUI MUNCITORILOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XII, Nr. 557

Vineri 18 martie 1960

8 pagini 25 bani

Noile organe sindicale la început de activitate

S-au terminat de curind, alegerile sindicale în învățămînt la grupe, comitete de secții și sindicate. O dată cu aceste alegeri au fost introduse măsurile privind îmbunătățirea activității organizatorice a sindicatelor, adoptate de plenara C.C.S. din 25—26 ianuarie. S-au creat astfel condiții pentru ca activitatea de viitor a sindicatelor să fie și mai rodnică.

Așa cum prevede Hotărîrea plenarei lărgite a C.C.S. din 25—26 ianuarie a.c., au fost înființate sindicate pe întreprinderi, instituții, comune și pe grupe de întreprinderi sau instituții din aceeași ramură. Sindicatele de întreprinderi, instituții, comune, li s-au lărgit atribuțiile astfel ca să poată veni mai operativ în sprijinul membrilor de sindicat atât în domeniul activității profesionale și cultural-educative, cit și în ce privește condițiile lor de viață și de muncă. Este evident că posibilitățile create sindicatelor presupun în activitatea lor de viitor o răspundere și mai mare decît pînă acum.

La orașe s-au constituit sindicate care cuprind salariații din instituțiile de învățămînt din localitate, iar grupele sindicale din școlile sătești își desfășoară activitatea în cadrul sindicatelor comunale.

O problemă de actualitate pentru activitatea sindicatelor din învățămînt este instruirea și îndrumarea organelor nou alese. Este știut că centrul de greutate al activității sindicale îl constituie grupa sindicală. De aceea este necesar ca, încă de la început, activul grupei sindicale să fie bine orientat, atât asupra problemelor la rezolvarea cărora urmează să-și aducă contribuția, cit și asupra melodelor specifice de muncă.

Cu prilejul adunărilor generale pentru prezentarea dărilor de seamă și alegeri s-a arătat, nu fără temei, că au desfășurat o activitate lipsită de conținut și formală tocmai acei activiști sindicali care n-au fost instruiți și îndrumați la timpul potrivit. O experiență bună în domeniul instruirii și îndrumării grupelor sindicale și a comitetelor sindicale din școli a fost relevată cu prilejul conferinței pentru constituirea sindicatului muncitorilor din învățămînt din orașul Bacău. Comitetul sindical orășenesc din Bacău, după instruirea activului tuturor organizațiilor sindicale din școlile orașului, a organizat ședințe de analiză a activității profesionale și cultural-educative desfășurate de organizațiile sindicale. În afară de aceasta, membrii comitetului și-au împărțit între ei organizațiile sindicale de care răspund, ajutînd activul acestor organizații atât la alcătuirea planurilor de activitate cit și la pregătirea unor acțiuni mai importante pe care acestea și le-au propus. Așa se explică de ce în desfășurarea propagandei profesionale, de pildă, organizațiile sindicale din școlile orașului Bacău au înlăturat paralelismul dintre activitatea comisiilor metodice și cea de popularizare a experienței înaintate organizată pe linie sindicală. Propaganda profesională desfășurată de comisiile metodice și organizațiile sindicale se completează reciproc. Astfel, pe linia deprinderii elevilor cu o exprimare corectă orală și în scris, comisiile metodice au dezbătut sarcinile ce revin, de pildă, profesorilor de limba română, în timp ce organizațiile sindicale au organizat constatări pe tema frontului comun, în același scop, al tuturor profesorilor din școală. În domeniul legării învățămîntului de viață comisiile metodice au dezbătut probleme privind predarea anumitor obiecte ca: fizica, matematica, chimia, desenul etc., în timp ce organizațiile sindicale au dezbătut și luat măsuri în legătură cu organizarea atelierelor, a practicii în producție, cu familiarizarea profesorilor cu problemele industriei locale etc. Organizate în felul acesta, atât acțiunile comisiilor metodice, cit și cele inițiate de organizațiile sindicale, au prezentat interes pentru cadrele didactice și au ajutat să se îmbunătățească atât munca individuală a fiecărui profesor cit și cea a întregului colectiv.

Una din principalele laturi ale activității de viitor a organizațiilor sindicale rămîne desigur preocuparea pentru sprijinirea muncii profesionale a membrilor de sindicat. Mijlocul principal care poate fi folosit în acest scop este schimbul de experiență — cu ajutorul interesanților, al lecțiilor deschise și constatărilor. Cum poate fi organizat schimbul de experiență și în general propaganda profesională pentru ca ea să vină într-adevăr în sprijinul cadrelor didactice și al școlii?

(Continuare în pag. 2)

Manifestări artistice

În activitatea grădinițelor de copii din regiunea Stalin se acordă o mare atenție teatrului de păpuși.

Avînd în vedere rolul educativ al teatrului de păpuși, Secția de învățămînt și cultură a Sfatului popular al regiunii Stalin a organizat de curind, timp de 10 zile, un curs de inițiere în arta păpușărească pentru un număr de 66 educatoare din regiune. La acest curs educatoarele au primit îndrumări cu privire la alcătuirea repertoriului, la confecționarea și minuirea păpușilor, la rezolvarea unor probleme de scenografie etc. Aceste îndrumări au fost date de colectivul de actori de la Teatrul de stat din Orașul Stalin.

În timpul cursului, fiecare educatoare a confecționat, sub îndru-

marea instructorilor, păpușile cerute de repertoriul pe care îl au grădinițele respective.

Cercul literar de la Școala de 7 ani din comuna Ilișești, raionul Gura Humorului, a organizat la căminul cultural din comună o frumoașă serbare literară. Sub conducerea profesoarei de limba română, a fost prezentată, în cadrul acestei serbări, dramatizarea basmului „Fata apelor” de V. Porumbacu.

Înainte de spectacol, responsabilă cercului literar, eleva Elvira Lupu, a vorbit despre originea basmelor și despre semnificația lor socială. Decorurile și regia, ca și, îndeosebi, interpretarea rolurilor de către elevi au făcut ca spectacolul să trezească un mare interes în rândurile tîrînilor muncitori.

Nici o lecție de aritmetică nu e grea pentru școlarii clasei I-a din comuna Popeni, raionul Birlad

Pentru cei dornici să învețe

Aplecași asupra caietelor de notițe peste 40 de tineri din grupa „B”, viitori elevi ai Școlii medii serale „Mao Tze-dun” din Capitală, își notează planul și ideile principale ale lecției. Sintem la o oră de limba română. Profesoara le vorbește despre Nicolae Bălcescu, despre viața și opera lui. Din datele biografice se desprinde figura marelui patriot de la 1848, dragostea lui pentru patrie și popor. Cître fragmentului „Călugărenii”, este urmărită cu mult interes. Muncitorii de la uzinele „Mao Tze-dun”, care lăseseră strungul ori turnarea unor piese cu câteva minute înainte, ca și jesoatoarele de la întreprinderile „Tudor Vladimirescu” ori „Tricotajul Roșu”, care urmăriseră o zi întregă firele subțiri la războaiete de țesut, participă acum cu elan la analiza bucății citite. Ei se întrec în a sublinia ideile și sentimentele exprimate de scriitor. Cu pricepere, profesoara urmărește, pe de o parte pătrunderea de către elevi a fenomenului prezentat, pe de altă parte înțelegerea profundă a personalității scriitoricești și revoluționare a lui Bălcescu. Ea își arează lecția pe reliefația citorva idei centrale. Astfel, este scos în evidență patriotismul scriitorului și concepția lui despre rolul maselor în făurirea istoriei. Este reliefația concepția lui Nicolae Bălcescu asupra necesității libertății poporului, a dreptății sociale și unității naționale, idei ce trec ca un fir roșu prin toată opera istorică a scriitorului și mai cu seamă în „Istoria romînilor sub Mihai Vodă Viteazul”.

Cursanții au înțeles clar din analiza bucății marea admirație a lui Nicolae Bălcescu pentru figura lui Mihai Viteazul, voevodul care a încercat să realizeze unitatea națională a romînilor. Analiza fragmentului „Călugărenii” i-a ajutat să-și dea seama de personalitatea domnitorului, de arta lui militară, de vitejia și curajul de care a dat dovadă în lupta de la Călugărenii cu turcii.

Profesoara a arătat apoi legătura strînsă dintre patriotismul scriitorului, dragostea lui pentru norodul care a luptat pentru drepturi și libertăți în decursul istoriei și evenimentele anilor 1840—1848. Cu prilejul acestei lecții tinerii muncitori și-au format convingerea că Bălcescu a înțeles dragostea de patrie și popor, în condițiile luptei anului 1848, ca o luptă contra feudalismului. În concluziile lecției profesoara a insistat din nou asupra admirației scriitorului pentru faptele de vitejie ale poporului, urmărind să trezească la tinerii muncitori interesul pentru cunoașterea istoriei patriei, dragostea pentru trecutul poporului nostru.

Cu viu interes urmăresc muncitorii participanți la cursurile de pregătire și lecțiile de fizică. Iată-

de pildă, la lecția despre „Căderea liberă a corpurilor”. Profesorul, în fața clasei, ține în mînă câteva obiecte obișnuite: o bucată de cretă, un burete, o foaie de hirtie etc. căroră le dă drumul să cadă. Corpurile cad pe dușumea, iar tinerii urmăresc căderea lor, observă direcția lor de mișcare în timpul căderii și viteza de cădere. Profesorul le arată apoi că direcția de cădere a corpurilor este întotdeauna aceeași și că aceasta se poate demonstra cu ajutorul firului de plumb; le explică ce influențează viteza de cădere a corpurilor, cum unele, cele mai ușoare, cad mai încet, altele, cele mai grele, cad mai repede.

— Din ce cauză există această deosebire? — întrebă un tînar.

Profesorul le explică cum rezistența aerului influențează asupra căderii corpurilor. Întrebarea este lămurită prin comparație cu observațiile cursanților asupra căderii corpurilor în vid. Vorbindu-le despre contribuția lui Galileo Galilei în descoperirea legilor căderii corpurilor, profesorul le prezintă pe scurt personalitatea acestui om de știință, neuitînd să le arate și persecuțiile la care a fost supus, datorită afirmațiilor sale care erau în contradicție cu dogmele susținute de biserică. Tinerii muncitori au avut prilejul să afle și pe această cale poziția religiei în menținerea stării de înapoiere în domeniul cunoașterii realității în raport cu lupta oamenilor de știință care, pe bază de experiențe și cercetări, au dovedit adevăratele cauze ale fenomenelor din natură și societate.

Pornind de la experiențele lui Galilei, profesorul a explicat elevilor noțiunile de mișcare uniform accelerată, de forță gravitațională, cîmp gravitațional și de accelerație gravitațională precum și dependența acesteia de apropierea sau depărtarea de centrul pămîntului. Din lecție, tinerii muncitori au aflat că accelerația gravitației diferă la poli față de ecuator, că la poli aceasta este mai mare decît la ecuator din cauza apropierii lor de centrul pămîntului etc. Aceste noțiuni i-au ajutat în stabilirea ecuațiilor căderii libere a corpurilor. În felul acesta, lecțiile predate la cursurile de pregătire îi ajută pe tinerii muncitori să se pregătească temeinic pentru a deveni elevi ai școlii medii serale. În același timp, lecțiile trebuie temeinic pregătite alt prin prisma apropierii conștientului lor de activitatea din producție a cursanților, cit și prin prisma dezvoltării orizontului cultural al viitorilor elevi, a dezvoltării imaginației lor creatoare, a stimulării curiozității tinerilor muncitori de a citi, de a studia probleme legate de dezvoltarea științelor și a tehnicii contemporane.

C. PRISECARU

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMINTULUI ȘI CULTURII

CU PRIVIRE LA TRANSFERAREA CADRELOR DIDACTICE

În vederea transferării cadrelor didactice din învățământul de cultură generală, profesional, de meserii și tehnic, pentru anul școlar 1960/1961, se fac următoarele precizări:

Cadrele didactice vor depune personal cererile de transferare la secțiile de învățământ și cultură ale sfaturilor populare raionale (orașenești) de care aparțin în prezent, până la 15 aprilie a.c. Pe lângă cerere, vor completa o fișă personală, potrivit formularului ce se găsește la secțiile de învățământ și cultură raionale (orașenești). Cadrele didactice de la școlile aparținând altor ministere sau instituții centrale care solicită transferare vor depune o dată cu cererea și avizul departamentului de care aparține școala.

Criteriile de transferare sînt:

- apropiere de soț (soție);
- apropiere de părinți bătrîni sau bolnavi, incapabili de muncă;
- îngrijirea sănătății (numai pe baza unui certificat medical eliberat de o comisie medicală);
- continuarea studiilor, cercetărilor științifice, precum și alte motive.

În cerere se va indica localitatea în care cel în cauză dorește să se transfere, eventual localitățile în ordinea de preferință, sau se va face mențiunea că dorește să fie transferat în oricare localitate din raionul sau regiunea respectivă, după caz.

Se atrage atenția că cererile de transferare ale cadrelor didactice se primesc numai în perioada indicată și că asupra cererilor aprobate nu se mai poate reveni.

ÎN ATENȚIA PROFESORILOR DE ECONOMIE POLITICĂ ȘI DE ISTORIE

În vederea pregătirii elevilor din clasa a XI-a pentru examenul de maturitate, se recomandă ca în va-

canța de primăvară să se organizeze pentru ei ore de consultații

1. Profesorii de economie politică vor organiza 1-2 consultații cu elevii clasei a XI-a, care au studiat în anul școlar 1958/1959 economia politică. Consultațiile se vor desfășura pe baza manualului „Elemente de economie politică” partea I, apărut în Editura de Stat Didactică și Pedagogică, în ianuarie 1960.

2. Profesorii de istorie vor organiza de asemenea 1-2 consultații cu elevii clasei a XI-a, pe baza manualului „Istoria patriei” apărută în Editura de Stat Didactică și Pedagogică, în toamna anului 1959.

Informație

Institutul de perfecționare a cadrelor didactice din București face cunoscut că examenul de absolvire a cursului special de calificare de doi ani pentru cadrele didactice care n-au obținut diploma în sesiunea august 1959 începe în ziua de 30 martie orele 8, cu lucrările scrise la materiile de specialitate — limba română, limba rusă și matematică.

Participarea la acest examen este condiționată de înscrierea pe bază de cerere, potrivit instrucțiunilor transmise anterior secțiilor de învățământ și cultură regionale și fiecărui candidat în parte.

Cadrele didactice interesate pot primi din partea institutului consultații și cazare începînd de la 23 martie pe toată perioada examenului.

În vederea completării diplomelor de absolvire, candidații sînt rugați să prezinte două fotografii tip, iar cei care nu au dosarele completate cu procese verbale de inspecție sînt obligați să aducă procesele verbale de inspecție cu notările respective.

La noi, duminica

Încă de la începutul anului școlar ne-am pus problema organizării timpului liber de duminică al copiilor, prin activități plăcute, antrenante, interesante, care să-i recreeze și să-i des-tindă.

Iată una din duminicile trecute. Activitățile string în jurul învățătorilor și profesorilor copii germani și romîni, constituiți pe grupe în funcție de clasă. Cei dintr-o 1-a vizionează diafilmul „Punguța cu doi bani” interpretat în limba romînă, apoi „Albă ca Zăpada” tradus din limba germană de tovarășa directoare adjuncă a școlii. Copiii sînt numai ochi și urechi. Iți face impresia că nici nu respiră. Șezătoarea, organizată din vreme de clasa a II-a, se desfășoară tot în această duminică. Fiecare școlar contribuie la reușita ei; pe fețele copiilor se citește bucuria succesului în urma unei munci depusă cu plăcere. Clasele a III-a se pregătesc pentru o viitoare serbare. Pionierii și școlarii claselor IV, V și VI au plecat să vizioneze filmul „Pentru o sută de mii de mărci”. În clasa a VII-a se recită poeziile închinete mamei de poezii noastre clasice și contemporane, se evocă chipul ei bun și blînd cu ajutorul „Amintirilor” lui I. Creangă și apoi al mamei din zilele noastre, harnică și neobosită participată la făurirea vieții noi și fericite.

VALERIA LAMAȘANU
Școala de 7 ani nr. 8
Sibiu

MILCOVICI MIRCEA: Brigadieri (linogravură). (Din expoziția elevilor de la Școala tehnică de arhitectură și construcția orașelor — București)

Expoziție de lucrări plastice ale elevilor

Expoziția de artă plastică a elevilor Școlii tehnice de arhitectură și construcția orașelor dovedește preocuparea cadrelor didactice din această școală de a îmbina pregătirea profesională a viitorilor tehnicieni de arhitectură cu formarea orizontului cultural-artistic al acestora. Lucrările de pictură, sculptură și grafică executate de elevi în cadrul cercului de artă plastică scot în evidență talente reale, fapt cu atât mai îmbucurător cu cât profesia aleasă de tinerii din această școală îmbină în ea numeroase elemente de artă plastică.

Tematica lucrărilor expuse vădește orientarea tinerilor către ogîndirea celor mai semnificative realități din viața nouă a patriei noastre — munca în fabrici, în uzine, pe șantiere. Se remarcă în mod special pentru aceste calități ca și pentru nivelul artistic deosebit la care au fost realizate linogravurile „Brigadierii” și „Oțelarii” ale elevului Mircea Milcovici, acuarelă intitulată „Șantier” a tînarului Adrian Alessiu și portretul de ulermistă executat în gips de Doina Levință.

Pentru apărarea avutului obșlesc

Dezvoltînd la elevi respectul față de proprietatea colectivă trebuie să le cultivăm în același timp și grija pentru păstrarea și apărarea acestei proprietăți.

Conștiența de aceasta, cadrele didactice de la Școala de 7 ani din comuna Apoldul de Jos, Raionul Sebeș, și-au pus ca sarcină educarea copiilor în spiritul apărării avutului obșlesc și individual, printre altele, și împotriva incendiilor. În această unitate funcționează de 5 ani „cercul prietenilor pompierilor”, care duce o muncă

de agitație și propagandă tehnică P.C.I. (poza contra incendiilor) în școală. În fiecare clasă s-a organizat câte un colectiv de școlari — colectivul micilor pompieri — care supraviețuiește în timpul iernii funcționarea sobelor în bune condițiuni, au grijă să nu cadă jar din sobe pe podea etc.

Pedagogii din școală îi ajută pe copii să înțeleagă cauzele frecvente ale incendiilor și măsurile de prevenire a acestora. Unii diriginți au vizitat cu elevii expoziția permanentă pe teme P.C.I. de la căminul cultural și au studiat panourile P.C.I. expuse în comună în locurile cele mai frecventate de cetățeni. Cu pionierii, prietenii pompierilor, s-a format câte o echipă care să cunoască munca la pompa manuală, una la alimentare și alta de salvare și pază.

Învățătorii și profesorii folosesc lecțiile pentru a educa în acest spirit pe elevi. Bunăoară, la geografie, cînd li s-a vorbit elevilor despre bogățiile țării noastre, despre pădurile ei, despre holdele ei bogate și frumoase, li s-a arătat că acestea trebuie apărute și împotriva incendiilor, că jocul copiilor cu focul poate pune în primejdie aceste bunuri folositoare întregului popor.

În orele de diriginție, de asemenea, copiii sînt ajutați să cunoască pericolul jocului cu focul și urmările lui grave. Și tovarășa instructoră superioară se preocupă de educarea și îndrumarea pionierilor în acest sens. Pionierii au fost antrenati să citească școlariilor și fraților lor mai mici broșurile pentru copii editate pe teme P.C.I.

În școală s-au organizat și întîlniri cu pompierii. Astfel, în perioada strîngerii recoltei păioaselor și a treierii lor li s-a vorbit elevilor despre apărarea recoltei împotriva incendiilor, iar în luna decembrie despre pericolul ce-l prezintă jocul copiilor cu focul, expunerile fiind exemplificate cu cazuri din raionul și regiunea respectivă.

Un accent deosebit se pune pe îndrumarea părinților în această problemă, îndrumare care se face în consfătuirile cu ei, precum și cu ocazia vizitelor la domiciliul elevilor.

Căminul cultural, stația de radioficare ajută în munca de educare a copiilor în spiritul apărării bunurilor obștești împotriva incendiilor, prin conferințe, sfaturi pentru copii și părinți ș.a.

Datorită preocupării intense desfășurate în școală și în comună de a educa copiii și părinții lor în spiritul păstrării și apărării bunurilor obștești împotriva incendiilor. în Comuna Apoldul de Jos nu a mai fost de multă vreme nici un incendiu.

Noile organe sindicale la început de activitate

(Urmare din pag. 1)

În prezent, în școlile noastre se desfășoară lucrările de încheiere a trimestrului II. La sfîrșitul trimestrului se face analiza activității desfășurate în această etapă în fiecare școală. Organizațiile sindicale trebuie să-și alcătuiască planurile de acțiune în domeniul propagandei profesionale în funcție de concluziile ce se desprind din aceste analize, în funcție de situația concretă din fiecare școală, de posibilitățile existente. Dacă se constată, de pildă, că rezultatele slabe la anumite obiecte și clase se datoresc lipsei de experiență a unor învățători și profesori, organizația sindicală poate să ajute cu tact la înlăturarea deficiențelor, organizînd discuții între aceste cadre didactice și cele cu o bogată experiență pedagogică, inter-sistențe la ore și, dacă e cazul, chiar consfătuirii de producție pe diferite teme de metodică a predării. În trimestrul III se va face și recapitularea materiei. Organizația sindicală poate preîntîmpina din vreme eventualele deficiențe în acest domeniu, valorificînd experiența bună, cîștigată de cadrele didactice în anii trecuți. Ea poate să organizeze dezbateri și consfătuirii pe problemele pe care le ridică recapitularea. Examenele de sfîrșit de an, pregătirea practică de vară în producție a elevilor etc. Propaganda profesională poate fi completată prin conferințe, simpozioane, articole la gazeta de perete, bineînțeles pe teme izvorite din nevoile reale ale colectivului pedagogic respectiv, din situația concretă a școlii.

O sarcină de mare răspundere revine în această perioadă organizațiilor sindicale din școlile serale și celor din școlile medii de cultură generală care au secții serale sau fără frecvență. Ele trebuie să mobilizeze pe profesorii acestor școli în vederea intensificării ajutorului pe care trebuie să-l acorde pregătirii muncitorilor-elevi și pentru

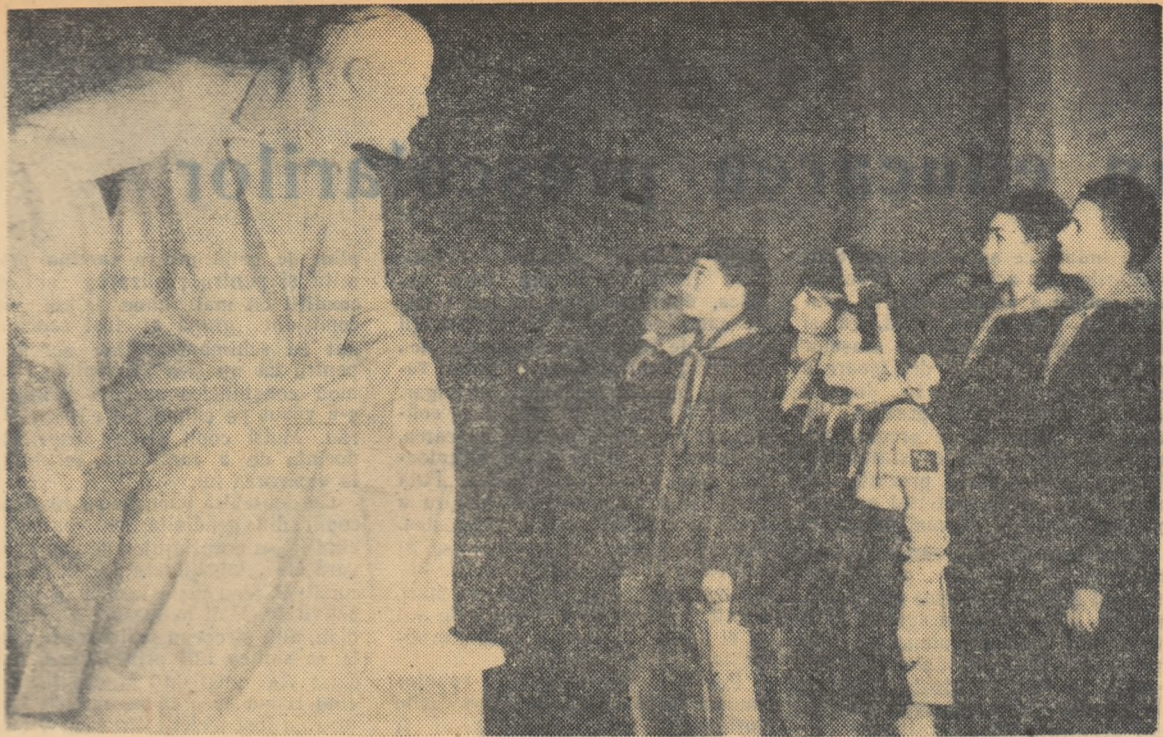
gătură cu organizarea schimbului de experiență pe temele legate de învățămîntul seral și fără frecvență școlim că este bună inițiativa organizării consfătuirilor de muncă, direct de către sindicat, consfătuirii la care să participe profesorii de la mai multe școli serale. Bineînțeles, că la fixarea tematicii consfătuirii trebuie să se aibă în vedere de asemenea situația concretă a desfășurării procesului de învățămînt. Legarea predării unor obiecte ca: matematica, fizica, desenul etc de activitatea în producție a elevilor acestor școli, stabilirea unor legături strînse cu organizațiile sindicale din întreprinderi pentru a li se crea muncitorilor-elevi condiții de pregătire, ajutorarea elevilor în perioada recapitulării și examenelor sînt probleme care trebuie să intre în sfera tuturor acțiunilor de propagandă profesională pe care le întreprind organizațiile sindicale din învățămîntul seral.

O altă latură importantă a muncii organizațiilor sindicale se referă la activitatea cultural-educativă. La întocmirea planului de activitate și la organizarea și desfășurarea acțiunilor pe care acestea și le propun spre realizare în acest domeniu, trebuie să se aibă în vedere necesitatea necontenitei ridicări a nivelului ideologic și politic al membrilor de sindicat. După cum se știe, cadrele didactice studiază în diferite cercuri de învățămînt ideologic. Organizațiile sindicale au datoria să sprijine buna desfășurare a acestor cercuri, să mobilizeze pe fiecare învățător și profesor în pregătirea pentru seminarii, să stimuleze studiul individual, să vegheze ca unele cadre didactice să nu fie supraîncărcate cu sarcini care le-ar împiedica în studiu pentru învățămîntul ideologic, să ajute la procurarea bibliografiei necesare. Unele biblioteci sindicale au comandat, încă de la începutul anului școlar, toate cărțile indicate în bibliografiile lecțiilor, procurîndu-le din timp și în suficiente exemplare. Există, din

fondurile pe cărți nesolicitate, neglijînd procurarea în primul rînd a cărților de care au nevoie cadrele didactice pentru buna pregătire la învățămîntul ideologic. Este necesar ca toate bibliotecile sindicale să-și completeze fondul de cărți necesar, mai ales acum cînd apropierea închiderii cursurilor de învățămînt ideologic sporește cerința de material bibliografic.

O sarcină importantă, pe linia muncii cultural-educative, a muncitorilor din învățămînt este aceea a studierii și popularizării hotărîrilor Partidului și Guvernului, a mobilizării tuturor forțelor pentru traducerea lor în viață. În adunările generale de alegeri care au avut loc în organizațiile sindicale din școlile sătești s-a analizat contribuția membrilor de sindicat din învățămînt la dezvoltarea activității de culturalizare la sate, la popularizarea sarcinilor puse de Plenara C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959 în fața tîrînimii muncitoare. Învățătorii și profesorii școlilor sătești au ținut conferințe, au participat la organizarea cercurilor agro-zootehnice, au contribuit la pregătirea a mii de formații de cor, brigăzi artistice de agitație, cu un repertoriu legat de sarcinile izvorite din documentele Plenarei. La festivalul bienal „I. L. Caragiale” participă peste 9000 de echipe de teatru din căminele culturale, marea majoritate instruite și conduse de învățători. Organizațiile sindicale din școli vor trebui să mobilizeze și pe viitor cadrele didactice la dezvoltarea activității culturale la sate. Școlim că ar fi bine ca grupele sindicale din școlile sătești să inițieze schimbului de experiență și în acest domeniu al activității membrilor de sindicat, să se cunoască și să se popularizeze de către grupa sindicală, de pildă, metodele folosite de învățătorii și profesorii cu cele mai bune rezultate la cercurile de citit, la bibliotecile sătești, la cercurile de cultură

Probleme rezolvate cu ajutorul pionierilor

La Muzeul Lenin-Stalin din București pionierii și școlarii se opresc cu dragoste și admirație în fața statuii lui V. I. Lenin, marele dascăl al omenirii muncitoare.

Intâmpinând aniversarea nașterii lui Lenin

Sărbătorirea a 90 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin este întâmpinată cu entuziasm de elevii și cadrele didactice de la școlile elementare și medii din raionul Nicolae Bălcescu. Utemiștii și pionierii îndrumați de profesorii diriginți au muncit cu însușire la pavoazarea sălilor de clasă, la organizarea de colțuri roșii și la confecționarea de fotomontaje cu aspecte din viața și activitatea lui V. I. Lenin.

La școlile medii nr. 18 și 20 au fost create standuri speciale de cărți. Profesorii și pionierii de

la Școala de 7 ani nr. 112 au trimis o scrisoare de salut cadrelor didactice și pionierilor de la o școală de 7 ani din Moscova. La școlile de 7 ani nr. 97, 101 și 119 au fost organizate adunări ale unităților de pionieri cu tema: „Aspecte din anii copilăriei lui V. I. Lenin”. În decurs de o săptămână, peste 1000 de utemiști și pionieri din școlile raionului au vizitat Muzeul Lenin-Stalin.

Elevii frunzași la învățură de la Școala medie

nr. 10 din Capitală studiază cu mult interes biografia lui Vladimir Ilici Lenin. În acest sens, în școală s-au organizat cercuri între care are loc o adevărată întrecere. Fiecare elev caută să se pregătească cât mai bine în vederea concursului care se va ține la 21 aprilie pe această temă. Pe lângă studiul a numeroase cărți și broșuri privind viața și opera marelui dascăl al proletariatului, elevii au participat la două conferințe și au vizitat Muzeul Lenin-Stalin.

Și Școala medie nr. 12 din Capitală se pregătește în vederea aniversării a 90 ani de la nașterea lui V. I. Lenin. La orele educative, profesorii diriginți au făcut scurte expuneri despre viața și activitatea marelui conducător al proletariatului mondial, iar în cadrul cercului științific de fizică s-a discutat tema: „De la GOELRO la Septenal”. Majoritatea elevilor participă cu însușire la concursul de desene și poezii cu tema: „Lenin”, înțiat de conducerea școlii.

N. P. GORBUNOV

CUM MUNCEA LENIN

Ca tânăr membru de partid, am avut nespusa fericire să lucrez în anii revoluției sub conducerea directă a lui Vladimir Ilici: în 1917-1918 ca secretar al Consiliului Comisarilor Poporului, iar de la sfârșitul anului 1920 ca director al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului. Executând zeci de însărcinări curente primite de la Vladimir Ilici, am avut prilejul să observ munca sa îndeaproape, zi de zi.

Una dintre cele mai uimitoare însușiri ale minții geniale și multilaterale a lui Vladimir Ilici era capacitatea de a urmări cu atenție, chiar fără să iasă din cabinetul său, pulsul vieții nu numai din Rusia, dar și din lumea întreagă. Pe baza unor fenomene, pentru alții imperceptibile, el știa să sezeze și să determine exact, fără greș, cele mai mici schimbări în relațiile dintre forțele de clasă. Izbutea acest lucru datorită numărului imens de legături pe care le avea atât cu diverse organizații cât și cu diferite persoane. Câteva întrebări simple îi erau suficiente ca să verifice seriozitatea datelor furnizate de interlocutor, să le analizeze critic, să sezeze repede esențialul, să extragă necesarul, care uneori la prima vedere, părea neînsemnat, lipsit de importanță; pe baza acestor date el deducea genialele sale concluzii și elabora previziunile sale. Întrebările lui Vladimir Ilici puneau uneori în încercătură chiar și interlocutori foarte bine pregătiți. De multe ori tovarășii spuneau că de-abia după o convorbire cu Vladimir Ilici începea să li se limpezească ceea ce până atunci le fusese ascuns. Se întâmpla deseori ca tovarășii care se socoteau specialiști într-o anumită problemă să constate, după o convorbire cu Vladimir Ilici, că de fapt nu erau de loc stăpîni pe materie. Oricine venea la Vladimir Ilici și stătea de vorbă cu el se îmbogățea cu ceva nou și de pret, căpăta un orizont mai larg, o siguranță și o temelie solidă în munca sa.

Cu ajutorul acestor convorbiri și cu ajutorul unei intuiții deosebite, proprie numai lui, Vladimir Ilici aspira la gîndurile colectivității și experiența maselor, le preluera în creierul său uimitor și le materializa în lozinci mărețe care luminau, ca niște fasciole de rază, căile revoluției.

Vladimir Ilici, extrem de exigent în muncă, obținea printr-o perseverență uimitoare, îndeplinirea chiar și a treburilor celor mai mărunte, verifica de zeci de ori executarea, telefona personal pentru a controla, de exemplu, dacă s-a primit un plic pe care-l trimisese, urmărirea fără cruțare orice neglijență, orice indolență, demasca pe cei vinoșași, nu obosea să semnaleze de mii de ori cauzile de delăsare, de nepricepere în muncă, de

dezordine, de comportare necivilizată. Însă Vladimir Ilici știa să prezinte toate acestea într-o asemenea formă încît nimeni nu se simțea vreodată nedreptățit, nici chiar atunci cînd Vladimir Ilici cerea pentru cel vinovat tot felul de pedepse, inclusiv arestarea.

Ocupîndu-se de probleme politice de cea mai mare importanță, deseori de însemnătate mondială, Vladimir Ilici nu se rupea niciodată de treburile curente, era extrem de accesibil și răspundea îndată la sute și mii de chestiuni, relativ mărunte. Aceasta îi permițea să fie în permanentă în contact cu viața de toate zilele. Vladimir Ilici acordă uneori mai multă importanță îndeplinirii unei chestiuni mărunte cu caracter practic decît unei duzini de hotărîri „principiale”, care, o dată luate, rămîneau apoi pe hirtie.

În încheiere vreau să prezint un document extrem de interesant, datînd din 23 mai 1918, și care caracterizează uimitoare modestie a lui Vladimir Ilici. În urma devalorizării banilor, lui Vladimir Ilici i se mărise salariul începînd de la 1 martie 1918, fără aprobarea sa, de la 500 la 800 de ruble. Ca răspuns, el mi-a trimis următoarea hirtie oficială.

„Lui Nikolai Petrovič Gorbunov, secretarul Consiliului Comisarilor Poporului.

Intrucît nu ați satisfăcut cererea mea insistență de a-mi arăta pe ce bază mi-ați majorat salariul de la 500 la 800 de ruble lunar începînd de la 1 martie 1918 și avînd în vedere caracterul vădit ilegal al acestei majorări hotărîte de dv. cu de la sine putere, de comun acord cu directorul treburilor de pe lângă Consiliu, V. D. Bonci-Bruvici, cu încălcarea directă a decretului Consiliului Comisarilor Poporului din 23 noiembrie 1917, sinteți sancționați cu admonestare severă.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, V. Ulianov (Lenin).

Trebuie să menționez că, cu câteva zile înainte, Vladimir Ilici mă însărcinase să iau măsuri pentru mărirea salariului în diferite comisariate ale poporului și în special al tov. Gukovski de la Comisariatul poporului pentru finanțe la 2.000 de ruble.

În general modestia era una dintre principalele caracteristici ale lui Vladimir Ilici.

Extras din materialul cu același titlu cuprins în volumul „Amintiri despre Lenin” tradus din limba rusă. Ed. politică, 1958, vol. II, pag. 76-79.

Sînt dirigința la clasa a V-a. În rezolvarea problemelor pe care le ridică munca mea, adeseori am primit ajutorul organizației de pionieri.

La începutul anului școlar clasa mea se număra printre cele mai nedisciplinate din școală, printre altele și din cauză că elevii treceau de la sistemul de învățătură cu un pedagog la acela cu mai mulți. Am constatat că deseori actele de indisciplină provineau dintr-o neînțelegere a conținutului noțiunilor de disciplină, indisciplină, joacă. Elevii, și chiar mulți dintre pionieri, înțelegeau prin joacă a-lergatul prin clasă, deranjarea băncilor, urcatul pe bănci sau chiar bătaia. De aceea, am sugerat pionierilor să dezbată în prima adunare de detașament această problemă. Referindu-se la diferite situații din clasa lor, pionierii au reușit să clarifice care trebuie să fie comportarea cea mai justă. După ce și-au analizat lipsurile proprii, ei și-au arătat dorința de a nu mai greși și au propus chiar să se alcătuiască un colectiv de pionieri care să urmărească dacă angajamentele luate se duc la bun sfîrșit.

Copiii simțeau totuși nevoia să se joace. Pentru a-i învăța cum să facă aceasta m-am sfătuit cu instructorul de detașament și re-am hotărît ca în adunările de grupă și chiar în cele de detașament pionierii să fie îndrumați spre jocuri literare, sportive, de atenție, memorie etc. Organizate bine, acestea nu numai că îi atrag pe copii, dar le sînt și folositoare, învățîndu-i lucruri noi, exersîndu-le memoria, atenția, voința etc. De asemenea, împreună cu aceasta le-am arătat copiilor cum trebuie folosită recreația, cum se pot juca mai frumos, astfel încît să nu obosească, să se recreieze și să nu producă dezordine în școală. Firește, noul fel de a înțelege joaca, comportarea corectă a pionierilor a influențat și pe ceilalți școlari, astfel încît actele de indisciplină s-au rărit.

Observînd că unii copii au absențe răzlețe și întîrzie de la ore, m-am gîndit că aș putea foarte bine să înlătur această situație cu ajutorul pionierilor. Vorbîndu-le despre aceasta, pionierii și-au propus ca să dîscute într-o adunare de analiză a muncii și problema întîrzierilor și absențelor. În adunarea respectivă rapoartele grupelelor cuprindeau critica la adresa celor care absentează sau întîrzie. Copiii au arătat că întîrzierile pe de o parte deranjează clasa, iar pe de altă parte fac ca elevii în cauză să aibă anumite explicații sau exerciții aplicative la matematică ori la limba rîmînă - obiecte care sînt programate de obicei la prima oră. Pionierii criticați au luat și ei cuvîntul și s-au angajat să nu mai întîrzie sau să lipsească nemotivat. Cîțiva copii s-au oferit chiar să ia legătura cu familiile celor care lipsesc de la școală. În felul acesta m-au ajutat să mobilizez pe părinți, ca și ei să ajute la îmbunătățirea frecvenței. Desigur, preocuparea de a lichida absențele nemotivate sau netemeinic motivate, ca și întîrzierile, s-a resimțit în masa elevilor, devenind preocuparea tuturor. Ca urmare, încetul cu încetul asemenea acte de indisciplină nu s-au mai repetat.

Tot cu ajutorul pionierilor am reușit să generalizez metodele bune de pregătire a lecțiilor și efectuarea a temelor. Ei au discutat într-o adunare despre lipsurile care exis-

tă în clasa lor în acest sens și au combătut obiceiul unora de a copia temele de la colegi, arătînd că și aceasta este una din cauzele care fac ca o serie de elevi să fie slabi la învățatură. Cîțiva pionieri au luat inițiativa de a-i ajuta la anumite obiecte pe tovarășii lor rămași în urmă. Le-am recomandat ca, învățînd fiecare din cele discutate în adunare, să aibă grijă ca acest ajutor să nu constea în oferirea temelor pentru copiere, ci în pregătirea împreună a lecțiilor, în lămurirea comună a unor chestiuni mai grele, neclare etc.

Cu un viu interes au urmărit copiii expunerea uneia dintre pionierile frunzașe care le-a arătat cum își împarte timpul pentru a reuși să-și scrie temele, să învețe temeinic fiecare lecție și să-i rămînă timp liber pentru odihnă și recreare. Ea a subliniat că își pregătește mai întîi toate lecțiile și apoi trece la lucrările scrise, acestea din urmă fiind o aplicare a celor învățate. Mulți copii au mărturisit că ei procedau tocmai invers, fiindcă așa li se părea mai ușor. Atunci am intervenit și eu și le-am explicat de ce procedeul pionierilor care a ținut referatul este bun și nu al lor, convîngîndu-i să renunțe la vechiul lor sistem de lucru.

Ca dirigința am rezolvat cu ajutorul detașamentului probleme și mai grele, cum a fost aceea a în-cadrării în colectivul clasei a unui elev repetent. La începutul anului școlar el a lipsit trei săptămîni la rînd și numai după discuții repetate cu dînsul a consimțit să vină la școală. N-a voit însă să învețe în clasa noastră - clasa a V-a „C” - ci în altă clasă, în care avea doi prieteni - și ei repetenți. Cînd l-am obligat să treacă în clasa a V-a „C” în care fusese înscris a refuzat, iar în prima creație a și plecat de la școală. Am înțeles că e vorba de o chestiune pe care nu o voi putea rezolva decît cu ajutorul colectivului și am solicitat ajutorul organizației de pionieri. În zilele următoare, pionierii din clasa a V-a „C” au căutat să atragă în joaca lor pe acest copil și să discute cu el. Rînd pe rînd, elevul a simțit că s-ar putea împrieteni și cu dînsii. Am început să observ chiar că adesea el intra și ieșea din clasa noastră. Pionierii mă informau zilnic cu ceea ce este nou în legătură cu atragerea lui în colectivul nostru. Într-una din zile mă pomenesc că elevul vine la mine să-mi ceară permisiunea de a trece în clasa a V-a „C”. Lupta era deci cîștigată. Cînd a fost vorba să-i fixăm locul în bancă, toți pionierii s-au arătat bucuroși să-l primească alături de ei. Grijă manifestată după aceasta pentru a-l ajuta la carte, l-au legat tot mai strîns de clasă. Atenția de care s-a bucurat acest elev din partea colectivului a avut ca rezultat o situație mai bună la învățatură: pe primul trimestru a rămas corigent doar la un singur obiect, la care a și obținut în trimestrul al II-lea note de trecere. Sînt sigură că în rezolvarea problemei arătate, fără sprijinul pionierilor, al colectivului de elevi nu aș fi reușit să fac prea mult.

Dar cite fapte petrecute în viața clasei a cărei dirigință sînt nu le am putut rezolva cu ajutorul pionierilor? Sînt convînsă că o strînsă colaborare cu organizația de pionieri este de cel mai mare folos muncii dirigințelui.

A. CERGHIT
profesor la Școala medie „M. Eminescu” București

Grijă pentru munca utemiștilor

În îndeplinirea sarcinei statutare de a conduce organizația U.T.M., comunistii din școala noastră se interesează în permanență de munca utemiștilor, ajutîndu-i să desfășoare o activitate cit mai bună. Astfel preocupat de îmbunătățirea învățămîntului U.T.M., biroul organizației de partid a avut grijă ca seminariile să fie conduse de profesori, membri și candidați de partid sau utemiști bine pregătiți. Din cînd în cînd, membrii biroului organizației de bază participă la ședințele cercurilor de învățămînt politic

U.T.M. pentru a le cunoaște nemijlocit activitatea și a putea ajuta la îmbunătățirea ei.

De un real folos pentru conștiința învățămîntului politic U.T.M. desfășurat în școală a fost adunarea generală de partid, ținută nu de mult, în care comunistii au analizat problemele privind frecvența la cercurile de învățămînt politic, participarea la discuții și nivelul de pregătire al cursanților.

VASILE MARIEȘ
secretarul organizației de bază
P.M.R. Școala de meserii - Cluj

Munca în educarea preșcolară

În camera de povești a Palatului pionierilor din Capitală.

De îndată ce au aflat tema consfățuirilor din acest an — educarea prin muncă a preșcolărilor — educatoarele din orașul Arad, ca și cele din restul satelor și orașelor patriei, au început să desfășoare o mai bogată activitate în direcția formării deprinderilor practice de muncă la copii, să se pregătească mai bine în vederea consfățuirilor. Fiecare dorește să se prezinte la consfățuirile cu un material concret cât mai bogat și cât mai variat.

După cum se știe, sarcinile educației prin muncă se polarizează în jurul a două probleme de bază și anume: dezvoltarea dragostei și a respectului față de muncă și formarea deprinderilor de muncă. Acestea au fost premisele teoretice de la care au pornit educatoarele din grădinița de aplicație de pe lângă Școala pedagogică de învățători din Arad, în organizarea și desfășurarea educației prin muncă a preșcolărilor.

Printre cele mai adecvate mijloace de trezire a dragostei pentru munca fizică la copiii din grădinița noastră, jocul se situează pe primul loc. De aceea, jocul a fost utilizat în mod siste-

matic în toate grupele. Fetitele s-au jucat cu plăcere de-a fabrica, distribuindu-și în joc roluri pe care le-au auzit de la părinții lor — de filatoare, țesătoare etc., iar băieții au preferat în jocuri rolul de fochist, mecanic, strungar, șofer, deci roluri în care li se solicita în mai mare măsură mișcarea, acțiunea. La grupa mare educatoarele s-au folosit de povestea „Fata babei și a moșneagului”, pentru a trezi în sufletul copiilor dragostea, simpatia pentru cei ce muncesc, și antipatia și ura pentru leneși. Povestea a avut efecte educative mari, copiii exprimându-și dorința de a fi și ei harnici și buni ca fata din poveste.

Pentru a face cunoscută copiilor munca fizică concretă și greutățile întâmpinate uneori de muncitori și pe care le înving datorită perseverenței și dăruției lor, educatoarele au organizat o vizită pe șantierul din apropierea grădiniței. În discuțiile purtate pe marginea observațiilor făcute cu prilejul vizitei, copiii au tras singuri concluziile: E tare frumos să înalți cu mâna fa casa din cărămiți, nisip și mortar.

În toamna anului trecut toți copiii din grădinița noastră au vizitat gospodăria agricolă de stat „Aradul Nou” pentru a cunoaște muncile de toamnă. Copiii s-au întors din aceasta vizită satisfăcuți de frumusețea celor văzute. Zile întregi s-au jucat de-a „tractoristiții”, de-a „culesul porumbului”, de-a „școlul cartofilor” etc. Educatoarele au subliniat importanța muncilor agricole și rolul muncitorilor agricoli în viața socială. Pentru ca cele spuse de educatoare să fie cât mai convingătoare, s-a organizat o vizită la „Aproz” și la magazinul „Gostat” unde au fost expuse o parte din produsele văzute de copii în timpul vizitei la gospodăria agricolă de stat „Aradul Nou”. Prin organizarea acestor vizite educatoarele au reușit să trezească în sufletul copiilor dragostea pentru muncă și respectul față de muncitori.

Un efect educativ deosebit l-au avut și serviciile pe care copiii le-au efectuat în cadrul grupei ca: ștersul prafului, udatul florilor și al plantelor, îngrijitul păsărilor de la colțul viu ș.a. În zilele când erau de serviciu, mulți copii au venit mai devreme la grădiniță, fiind

plini de grijă pentru sarcina primită și pentru realizarea ei în condiții cât mai bune. Când un copil din grupă a fost sancționat cu schimbarea din serviciu pentru că nu și-a îndeplinit în mod conștiincios sarcina primită, s-a văzut pe chipul lui părerea de rău. Mulți copii și-au exprimat dorința de a continua serviciul, la expirarea lui.

Cu deosebită bucurie au răspuns copiii din grădinița de aplicație când li s-a cerut ajutor de către tovarășele îngrijitoare la curățenia curții. Păreau miște furnici în plină activitate. Unii măturau, alții greblau, alții stropeau și fiecare în parte se simțea util prin munca sa. Când s-a analizat munca lor și când li s-a spus că au muncit frumos au fost fericiți. Prin curte călcău cu mai multă grijă și-au atrăgeau reciproc atenția să nu facă murdărie. Munca avusese efecte educative pozitive. Tovarășele educatoare au folosit serviciile pe grupe și treburile gospodărești în cadrul grupei ca mijloace de educație a dragostei de muncă și a respectului pentru muncă. Cu fiecare ocazie au subliniat în fața copiilor eforturile depuse de personalul de la bucătărie, de spălătoreasă și de personalul de îngrijire pentru a le crea condiții bune de viață și le-au atras atenția asupra necesității păstrării acestor condiții și a respectării celor ce le-au creat.

În perspectiva apropiată educatoarele și-au propus să creeze pe parcela școlii pedagogice câteva straturi care să fie semănate și îngrijite de către copii, să organizeze în curtea grădiniței ronduri de flori care, de asemenea, să fie îngrijite de către copii și să viziteze câteva întreprinderi industriale pentru a face cunoscută copiilor munca din aceste sectoare.

Acțiunile întreprinse de educatoarele de la grădinița de aplicație de pe lângă Școala pedagogică din Arad, experiența câpătată până acum, ca și activitățile ce se vor organiza în viitor, le vor da posibilitatea să participe cât mai activ la discutarea problemelor ce se vor dezbate în cadrul consfățuirilor din acest an.

ION DRĂGAN
profesor la Școala pedagogică
din Arad

Colectivul de pedagogi de la Școala medie nr. 25 din Capitală împreună cu organizația U.T.M. și de pionieri au întocmit un plan de activități atrăgătoare și instructive pentru zilele vacanței de primăvară. Au fost prevăzute acțiuni în întinținarea sărbătorii a 90 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin pentru care elevii pregătesc fotomontaje și un număr festiv al gazetei de perete. Ei vor viziona în colectiv piesele „Omul cu arma” și „A treia. Patetica” și vor vizita muzeul „Lenin-Stalin” și „Muzeul de istorie a partidului”.

Colectivul de teatru al școlii va continua în timpul vacanței repetiția cu piesa „Oaspete în faptele serii” de Horia Lovinescu în vederea pre-

Centru vacanță activități atrăgătoare

zentării cu succes la faza rațională a concursului artistic.

Școlarii și-au înscris în plan cu deosebit entuziasm diferite acțiuni de folos obștească. Astfel, elevii claselor VIII—XI, sub îndrumarea organizației U.T.M. din școală, vor efectua circa 1000 de ore muncă patriotică pe șantier.

Înceind încă un trimestru de muncă și realizări, elevii Școlii medii nr. 3 din Constanța își vor petrece în mod plăcut

și folositor vacanța. Conducerea școlii, în colaborare cu organizația de partid din școală și cu organizația U.T.M., au alcătuit programul activităților care se vor desfășura încă din primele zile ale vacanței.

Sint de pe acum gata pregătirile pentru organizarea unei excursii la București, la care vor participa peste 200 de elevi fruntași la învățătură și disciplină. Insoțiți de cadrele didactice, timp de 4 zile, elevii vor vizita Capitala. Programul vizitei este destul de bogat.

Ne-am propus să vizităm „Muzeul de istorie a partidului”, Muzeul „Lenin-Stalin”, „Muzeul orașului București”, fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej”, uzinele constructoare de mașini „Tudor Vladimirescu” și Grădina botanică. Ne vom organiza în așa fel timpul, încât să putem viziona cu elevii și câteva spectacole.

Și elevii care rămân în timpul vacanței în oraș vor petrece în mod folositor vacanța. Membrii cercului de creație literară, spre exemplu, și-au luat angajamentul să termine în cursul vacanței revista dramatizată „Te cântăm patrie dragă, în care elevii își exprimă dragostea lor nefermă față de mărețelul înfrățirii socialiste de pe întreg cuprinsul țării noastre.

Utilizarea materialului folcloric în predarea istoriei contribuie mult la înțelegerea de către elevi a conținutului lecțiilor, deoarece poporul a caracterizat în cîntecele sale, în poezia sa, în proverbe și zicători fenomenele istorice, lupta dusă în decursul veacurilor împotriva cotropitorilor, împotriva exploataării, iar astăzi cîntă bucuria de a trăi într-o țară liberă, lupta înflăcărată a celor ce muncesc, pentru construirea socialismului. Totodată, utilizarea folclorului mărește gradul de plasticitate al lecțiilor, contribuie la redarea culorii locale și dă un anumit farmec literar expunerii profesorului.

Elementele folclorice pot fi introduse în toate lecțiile de istorie patriei. De exemplu, vorbind la lecțiile de istorie despre faptul că țărani iobagi erau obligați să plătească biruri multe și grele, profesorul poate cita numeroase texte populare. Multe cîntece haiducești, doine, balade amintesc de birurile apăsătoare, de zapciu, de primar, de jandarm. De exemplu, vor fi foarte convingătoare în această privință versurile populare cum sint cele din balada pentru bir. Biruri-greu, podveada grea / Sărăciut de maica mea. / Unde merg și orice fac, / De belele nu mai scap. / Nicișterii nu mai încap / De frica zapciului / Și de groaza liruului. Iată și câteva ghicitori și expresii ilustrative în acest sens: „Ce e greu peste bordei?” (birul); „Anima dracului în mijlocul satului” (primăria); „În casa cu birne subțiri nu locuiește primarul”.

Raporturile dintre iobag și boier, dintre argat și moșier, dintre bogat și sărac pot fi mai lesne înțelese de elevi dacă sint ilustrate prin zicale ca „Ochii săracului sint în minile bogatului”, „Nici salcia pom, nici boierul om”, „Un bogat cînd moare, săracul înieră” etc. Zicala „Pe bogat cu treaba nu-l satură” exprimă, de asemenea, situația în care se aflau țărani, muncind pentru boierii nesățioși.

Dependența țărănilor iobagi de moșia boierească este lapidar redată prin cuvintele „sărac lipit pămîntului”. Expresia „a ajuns la sapă de lemn” arată elevilor că, deși tehnica progresase, țărani, din cauza sărăciei, erau nevoiți să lucreze pămîntul cu unelte foarte învechite.

Mizeria în care trăiau țărani iobagi în satele stăpînite de boieri se poate ilustra și prin nomenclatura unor sate: „Vai de ei”, „Sărăra”, „Pirlîi” ș.a., precum și prin expresii populare cum este „Ciți săteni în sat, atîtea bordeie”.

Exploatați erau și țărani liberi — moșnenii

FOLCLORUL în lecțiile de istorie

sau răzeșii — care aveau cîte un pecic de pămînt în stăpînire. Aceștia și-au pierdut în decursul vremurilor libertatea, devenind rumîni sau vecini, iar pecicile lor de pămînt au fost luate cu forța de boieri. Ei au rămas doar cu sacul plin de hrisoave întărite de stăpînire cu mari peceți domnești dar fără pămînt sau aproape cu nimic din pămîntul pe care-l avuseseră. Zicala moldovenească amintesc adesea despre aceste lucruri: „Răzăș cu-n sac de hirtie și cu-n pecet de moșie”; „O traistă de hirtie / Un pecet de răzășie”.

Creația populară arată elevilor multiple și variate aspecte ale luptei de clasă a țărănimii, de la formele cele mai simple ale ei pînă la marile răscoale populare. Prin cuvintele: „De greu birurilor s-au spart satele de au rămas pustii și au fugit țărani de pe moșile boierului” poporul a exprimat situația din aceea vreme cînd țărani, nemaiputînd suporta crunta exploatare ce apăsa pe umerii lor, fugeau de pe moșile boierilor. Mai tîrziu, fuga țărănilor a îmbrăcat un caracter mult mai larg și mai răs-pîndit — „haiducia”, adică retragerea țărănilor în codri munților, înfrățirea cu codrul”. Numeroase cîntece populare redau aspecte ale luptei țărănilor fugiți în codru și deveniți haiduci. Profesorul poate să aleagă fragmente din cîntecele haiducești despre Iancu Jianu, Radu Anghel, Gheorghitza Zătreanu, Ghiză Cătanușă etc.

Poporul evocă în creațiile sale și marile răscoale din trecut, dragostea lui pentru cei ce l-au condus la luptă, (Horia, Cloșca și Crișan, Tudor Vladimirescu, Avram Iancu). Cîntarea la lecție a cîntecelor despre aceste răscoale face ca cele expuse de profesor să fie mai puternice, mai emoționante.

O altă formă a luptei de clasă a țărănilor muncitori a fost și venirea lor (cite o dată sate întregi) la divanul domnesc de la Iași sau București, pentru „dreptate”. Modul cum se făcea judecata în divan, caracterul de clasă al legilor se vede din conținutul mai multor zicători și proverbe: „Cînd îi vrea judecată, pregă-

tește-te de plată”, „Dreptatea-i cum o fac domni”; „Bună țară, rea tocmală” etc.

Se obișnuia odinioară ca țărani, neputînd ajunge la domnitor să se jeluască, să aștepte trecerea alaiului domnesc și atunci să aprindă paie sau să-și pună jabele în vîrfurile bitei, în așa fel încît domnitorul să-i observe și să-i ia în seamă. De aici zicala „Mă duc eu jabele-n proțap” ș.a.

Foarte interesante pentru elevi sint și referirile la limbajul popular. De exemplu, ei află cu interes că una din amenziile plătite de țărani boierilor se numea gloabă, și se achita în vite. Vitele țărănilor fiind mai todeauna slabe, cuvîntul „gloabă” a început să denumească vite slabe, păstrîndu-se cu acest sens și astăzi.

Cîrcălașii pe drumurile țării se făcea cu cai de poștă, de unde expresiile „Cale de o poștă”; „Șapte poște și un popas” ș.a.m.d. Importanța Dunării ca drum comercial, ca vad de trecere, este redată în forma poetică „Dunăre, drum fără pullere”.

Tîmpul cînd oștile tătarilor ale Ghirailor de la Crim năvăleau în țara Moldovei, ajungînd uneori pînă în Oltenia, este redat în expresiile „Doar nu dai tătarii” sau „Bate toba la Moldova și s-aude la Craiova”. Cotropirea turcească își găsește un larg ecou în folclorul nostru: „Turcul te bate, turcul te judecă, turcul te jupoaie”; „Dreptate turcească” etc.

Cînd se simțea primejdia cotropirii, se făceau focuri pe dealuri din distanță în distanță, pentru a vesti pericolul, adică „se dădea sfoară-n țară”. În fața primejdiei țărani își încercău bruma de lucruri într-un car cu două proțape în așa fel încît din orice parte ar fi venit primejdia ei să poată pleca repede în partea opusă, fugind din calea cotropitorilor. De aici zicala „Car cu două proțape”.

Lupta clasei muncitoare în ilegalitate împotriva exploataților capitaliști pentru dreptate, pentru fîcirea poporului își găsește și ea un loc important în creația populară, în doine, în balade. De exemplu, în „Doina Ha-

șului” ne este înfățișată lupta dîrză dusă de ilegalisti pentru o viață mai bună: „La Doftana sus la Haș / Măi romîne, mîi, / Stau înclîși mulți pușcăriși / Măi romîne, mîi. — Acolo sac muncitori / Măi romîne, mîi / S-au luptat pentru popor / Măi romîne, mîi, / Comuniști ce vor dreptate / Măi romîne, mîi, / La orașe și la sate — Măi romîne, mîi.

Lupta poporului nostru pentru construirea socialismului dă naștere unui folclor nou, și îmbogățește pe cel existent. Dragostea pentru Republica Populară Romîna, poporul o exprimă în numeroase cîntece populare. Iată, de exemplu, un asemenea cîntec care poate fi folosit la lecțiile de istorie: „Republică dragă, / Fii mîndră și cîntă / Și privește-n luncă. / Sute de tractoare / Strălucesc în soare, / Ară ne-necat / Brăde-n lung și-n lat / Ș-acum țărani / Și seceră lanul, / Spic de griu bogat, / Bucurie-n sat. / Uite fabrica, / A pornit și ea, / A pornit la-nterceri, / Apoi la petreceri. / Cîntă țesătorenia / Învir-tind urzitoarea, / Țesînd ne-necat / Pinză și bambac. / Și cu toți muncim, / Spre bine por-nim /

Creațiile folclorice care pot fi folosite la lecțiile de istorie sint deosebit de numeroase. Și în activitatea din afara clasei se pot organiza o serie de acțiuni legate de utilizarea folclorului. Astfel, se pot face lecturi în comun din creațiile populare, iar în ședințele cercului de istorie se pot dezbate teme ca „Istoria regiunii noastre oglîndită în folclor”, „Adevăr istoric în literatura populară”, „Cum se ogîndește în literatura populară lupta poporului nostru împotriva cotropitorilor turci”, „Ștefan cel Mare în literatura populară”, „Folclorul muncitoresc și importanța cunoașterii lui” etc. Este bine ca asemenea teme să se discute în ședințele comune ale cercului de istorie și ale cercului de limba romîna. Profesorii de istorie în colaborare cu cei de limba romîna pot iniția cu elevii și o activitate științifică, de stringere și selectare a materialului folcloric local.

Creațiile populare ogîndesc experiența de veacuri a poporului nostru, contribuînd la scoaterea în evidență a aportului maselor populare la fîurirea istoriei, datorită profesorului este de a cunoaște bine aceste creații populare, de a le introduce în cadrul lecțiilor unde se leagă firesc de cunoștințele transmise pentru a da un conținut viu, atractiv lecțiilor de istorie.

C. DINU
cercetător la Institutul de științe pedagogice
din București

Invățământ profesional și tehnic

Esențialul în predarea limbii române

Predarea limbii române în școlile profesionale de ucenici, școlile de meserii și școlile agricole s-a îmbunătățit continuu, pe măsură ce învățământul de cultură generală a început să dea absolvenți tot mai bine pregătiți.

Actuala programă de limba română urmărește să dea viitoarelor cadre de muncitori calificați cunoștințele necesare pentru citirea și înțelegerea justă a unei opere literare sau, așa cum spun îndrumările metodice ale programei, să-i facă să aprecieze valoarea ideologică și artistică a unei opere „în funcție de condițiile apariției și să poată aprecia pe scriitorii în raport cu ceea ce au dat nou față de predecesorii lor în domeniul ideologic și artistic și să le dezvolte elevilor gustul pentru lectură literară”.

Deși cea mai mare parte a orelor prevăzute pentru predarea limbii române în anul I și anul II al școlilor profesionale, de meserii și agricole sunt repartizate teoriei literaturii și literaturii române din secolul al XX-lea, totuși nu sunt neglijate nici problemele recapitulării și actualizării cunoștințelor de ortografie și compunere pe care elevii și le-au însușit din școala de 7 ani.

Din diferite consfătuiri cu profesorii de limba română și din felul cum se predau orele au reieșit unele probleme actuale în predarea limbii și literaturii în învățământul profesional. Așa de pildă, sint problemele metodice pe care le ridică predarea în anul II a literaturii române din secolul al XX-lea. În 25 de ore trebuie să se predea 15 autori, și pe lângă aceasta să se prezinte o vedere de ansamblu asupra criticii literare. Într-o oră sau două, cite sint în genere rezervate predării fiecărui autor, se poate face în bune condiții numai o subliniere a ceea ce este mai caracteristic în opera acestuia, adică în evidență conținutul ideologic al operei și subliniindu-se contribuția pe care autorul o aduce la cunoașterea realității. Procedind în acest fel, nu facem, însă, decît să deschidem drumul elevilor spre o cunoaștere mai temeinică a literaturii. De aceea, multe cadre didactice cu experiență caută forme variate de a întregi cunoștințele predate în clasă cu activitatea în afara de clasă a elevilor. De exemplu, la Școala de meserii confecții-textile nr. 1 din București, colectivul de profesori îndrumă cu multă grijă lectura particulară a elevilor, le dă consultații în cadrul orelor de meditații și folosește din plin activitatea în cadrul bibliotecii, unde se țin adesea recenzii de opere literare. La Școala profesională de ucenici a atelierelor „Grivița Roșie” există o

strînsă concordanță între temele predate în clasă și activitatea cercului literar. Numeroase probleme, cum sint: reliefa caracteristicilor diferitelor perioade ale literaturii române în funcție de situația economică, politică și socială, unitatea între conținut și formă, sint dezbătute cu succes în cadrul multor cercuri literare din învățământul profesional.

La alte școli, cum sint: Grupul școlar „Iosif Rangheț”, Grupul școlar petrol-chimie din București etc., se folosește cu succes concursul „Iubiți cartea” pentru lărgirea preocupărilor literare ale elevilor și sprijinirea predării în bune condiții a orelor de limba română.

Pe lângă aceasta, mulți profesori folosesc procedee metodice diferite, reușind să țină mereu treaz interesul elevilor pentru lecțiile predate. Succesiunea rapidă în studierea autorilor cuprinși în programa anului II al școlilor profesionale, de meserii și agricole ar putea, la un moment dat, să pară obositoare pentru elevi, dar tocmai acest element a fost folosit cu multă măiestrie pedagogică de către profesoara A. Pătrășcanu, de la Școala profesională de ucenici Electroaparataj, care, biziindu-se pe nouitatea subiectelor, a reușit să dezvolte interesul ucenicilor pentru materialul predat, stimulându-i să privească comparativ tematica și stilul operelor diferiților autori. De asemenea, profesoara Marcela Simionescu, de la Școala de meserii confecții-textile nr. 1 din București, a folosit cu multă pricepere momentul fixării cunoștințelor la predarea operei lui Marin Preda, pentru a face o comparație între modul cum este prezentat țaranul ca erou pozitiv în opera lui Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Zaharia Stancu și Marin Preda. Un bun procedeu folosește și profesorul Mihai Popescu de la Grupul școlar petrol-chimie din Tirgoviște, care prezintă elevilor un bogat material demonstrativ pentru a fixa momentul istoric al unei opere literare. În acest mod el contribuie la înțelegerea caracterului specific de reflectare a realității social-economice în cadrul operelor literare.

În tratarea noțiunilor de teoria literaturii, de genuri și specii literare, profesorii reiau, adîncesc și întregesc cunoștințele dobîndite de elevi în clasele V-VII. În această privință este necesar să se folosească din plin maturitatea de gîndire pe care ucenicii și elevii au dobîndit-o între timp. Conținutul ideologic al operelor literare și forma artistică de înfățișare a faptelor devin astfel elemente de deosebită valoare educativă.

În ceea ce privește cunoașterea temeinică a normelor de scriere și vorbire corectă, în lecțiile din școlile

profesionale accentul nu se pune asupra predării unor cunoștințe noi de limba română, ci este necesară numai întărirea prin practică a cunoștințelor dobîndite anterior.

Mergînd pe această linie, profesorul I. Argintescu, de la Școala profesională de ucenici de pe lângă întreprinderile „Tehnometal” și F. C. Gheorghiu-Dej” predă în orele rezervate pentru ortografie și punctuație, regulile teoretice legate numai de exemple vii, concrete. Noțiunile de fonetică, morfologie și sintaxă sint recapitulate prin exerciții de consolidare a deprinderilor de exprimare și scriere corectă. El folosește în special dictările și analizele de texte literare, iar modul cum elevii utilizează cunoștințele dobîndite este urmărit în toată activitatea lor.

Pentru aceasta profesorul Argin-

tescu ține o strînsă legătură cu profesorii de cultură tehnică și cu maistri-instructorii interesîndu-se atent de unele deficiențe în forma de exprimare a ucenicilor, străduindu-se ca pe baza acestor constatări să corecteze deficiențele observate și să formeze deprinderi de exprimare corectă. Această colaborare i-a determinat și pe profesorii de specialități tehnice să se intereseze îndeaproape de felul cum se exprimă ucenicii, atît oral cit și în scris, să-i corecteze consecvent și să verifice, cu primul prilej, dacă ucenicii și-au însușit și folosește corect termenii literari.

Probleme metodice deosebite ridică și predarea orelor de compunere la anul I, îndeosebi cele referitoare la alcătuirea diferitelor documente, acte, scrisori. În asemenea cazuri se va porni întotdeauna de la explicarea clară și precisă a temei lucrării, precizîndu-se condițiile de fond și formă pe care aceasta trebuie să le îndeplinească. Buni oară, predînd o lecție despre alcătuirea documentelor de bază folosite de muncitori în producție — rapoarte și fișe de lucru, note explicative pentru inovații și raționalizări etc. — profesorul, după ce dă în prealabil explicațiile introductive necesare, stabilește împreună cu ucenicii, pe baza

experienței din producție a acestora, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un asemenea act și face câteva aplicații pe tablă. Ca temă pentru acasă se poate da ucenicilor să alcătuiască, la alegere, un document de acest fel.

Lărgirea interesului ucenicilor din școlile profesionale și al elevilor din școlile de meserii și agricole pentru cunoașterea limbii și literaturii române nu se realizează în bune condiții decît dacă profesorul este permanent preocupat de conținutul fiecărei teme tratate, de orientarea justă a fiecărei lecții din punct de vedere politic-ideologic și de legarea cunoștințelor teoretice de practică. De fapt, verificarea cunoștințelor la limba română nu înseamnă numai cunoașterea unor date referitoare la un autor sau o operă literară. Insușirea acestor cunoștințe trebuie să se manifeste și în felul cum ucenicii și elevii vorbesc și scriu, în maturitatea cu care știu să pună și să discute o problemă.

Răspunderea profesorului de limba română pentru educarea elevilor, pentru formarea culturii lor generale, a concepției lor despre lume și viață presupune toate aceste preocupări.

OCTAVIAN SORESCU

Instruire alături de muncitorii fruntași

În procesul de instruire practică a ucenicilor în producție, pînă în prezent s-au cristalizat trei forme principale: repartizarea ucenicilor în diferite locuri de muncă alături de muncitori calificați, încadrarea ucenicilor în echipe de muncitori și constituirea de brigăzi de ucenici sub conducerea unor muncitori calificați sau maștri.

Aceste forme au apărut ca rezultat al experimentărilor făcute și au fost determinate de condițiile existente în diversele uzine și întreprinderi, de necesitățile producției, de specificul diferitelor meserii, de utilajul folosit, de numărul muncitorilor și maștrilor capabili să conducă instruirea practică, de numărul ucenicilor, precum și de nivelul de pregătire profesională a acestora. În unele întreprinderi, cele trei forme de instruire coexistă dar, în mod normal, cea mai frecventă formă de instruire a ucenicilor în producție este aceea de repartizării pe lângă muncitori-instructori.

Observațiile pe care le-am făcut cu prilejul cercetării modului de organizare și desfășurare a instruirii practice în producție ne-au arătat că dezvoltarea și eficacitatea fiecărei forme de pregătire în producție depinde de asigurarea unui complex de condiții și în primul rînd a citorva factori de bază, care se condiționează reciproc — locul de muncă, utilajul, muncitorii-instructori și colaborarea strînsă dintre școală și întreprindere, pentru aplicarea strictă și științifică a graficului de rotație.

Deși există anumite elemente metodice comune celor trei forme de instruire în producție, trebuie să subliniem necesitatea dezvoltării createi a elementelor specifice fiecărei forme în parte, în funcție de condițiile organizatorice concrete, de particularitățile proprii locului de muncă sau profesiunii în care-și găesc aplicarea, de relațiile existente între ucenic, pe de o parte și muncitorul care-l instruește, pe de altă parte.

Vom încerca să arătăm părerea noastră cu privire la modul cum trebuie să se facă instructajul practic al ucenicilor, la orientarea metodică generală ce trebuie dată actualiei forme de instruire prin repartizarea ucenicilor pe lângă muncitori, pentru ca aceasta să corespundă cit mai mult cerințelor unei pregătiri sistematice a tinerilor în condițiile muncii în uzină.

Cercetarea acestei probleme a scos în evidență deosebirii esențiale între modul în care organizează instruirea practică muncitorii cu o înaltă calificare și cei cu o pregătire profesională medie, și între rezultatele obținute în produc-

ție de ucenicii instruiți pe lângă fiecare dintre aceștia.

În primul rînd, aceste date ne arată că unii muncitori cu calificare medie nu explică în toate cazurile operațiile și procesele tehnologice pe care ucenicii trebuie să le însușească. Pe de altă parte, acestor muncitori le sint repartizate lucrări mai ușoare și mai puțin variate. Evident că în asemenea cazuri și instruirea practică a ucenicilor se va desfășura cu multe elemente empirice, de rutină și șablon, fără a se putea atinge obiectivul urmărit, acela de a pregăti cadre de muncitori la nivelul cerințelor progresului tehnic.

Cu totul diferit, la un nivel superior se efectuează instruirea pe lângă muncitorii de înaltă calificare, pentru că ei aplică în procesul de instruire practică a ucenicilor metode și procedee avansate.

Astfel, am constatat că pe lângă organizarea și desfășurarea rațională a procesului de muncă, muncitorii-fruntași demonstrează în mod practic, ori de cite ori este nevoie, operațiile mai complicate și mai greu înțelese de ucenici, se ocupă efectiv și în mod permanent de ucenici. Îi pun să lucreze, îi supraveghează, îi îndrumă și le explică cu răbdare atunci cînd greșesc, arătîndu-le totodată cauzele care pot provoca eventualele rebuturi, le împărtășesc cu drag experiența și metodele lor de muncă. De asemenea, muncitorii-fruntași îi pun pe ucenici să ajungă pe cale rațională la cel mai indicat proces tehnologic, le pun continuu întrebări care le trezesc interesul și dragostea față de meserie (tu cum ai prînde piesa ?; cum ai face ?; care e părerea ta ?), făcîndu-i prin aceasta să participe în mod conștient și activ la executarea diferitelor operații.

Muncitorilor fruntași le este familiară gîndirea tehnică și pun la baza muncii lor principiile producției moderne. Atunci cînd explică și demonstrează minuirea pe care ucenicul trebuie să și le însușească, arată totodată motivele pentru care operația trebuie executată într-un anumit mod și nu altfel.

Acești muncitori de înaltă calificare se consultă adesea cu inginerii în rezolvarea anumitor probleme tehnice, studiază lucrări de specialitate, ridicîndu-și necontenit nivelul profesional. Ținînd seama de aceasta conducerea întreprinderilor le repartizează lucrări variate, mai complexe și care cer o precizie mai mare, fapt care permite ucenicilor să-și însușească cunoștințe și deprinderi practice temeinice.

Pentru a se vedea concret modul în care se efectuează de către

muncitorii de înaltă calificare instruirea ucenicilor în producție, dăm mai jos un exemplu de instructaj individual la locul de muncă al unui ucenic strungar de anul II de la Centrul școlar profesional și tehnic de pe lângă Combinatul metalurgic din Reșița. Cum a procedat muncitorul-instructor ? În primul rînd, a arătat ucenicului desenul piesei și l-a inițiat în citirea cotelor acestuia. Apoi a arătat cum trebuie ascuțit cuțitul pentru operația respectivă și cum trebuie fixat acesta în port-cuțit. Ucenicul a fost pus apoi să ascuțe singur un alt cuțit, la fel cu primul și să-l fixeze în port-cuțit. Apoi i s-a arătat regimul de lucru la mașină — avansul, adîncimea de așchiere și turația strungului. Avînd de executat operația de degroșare muncitorul a efectuat-o pe cîteva șuruburi, demonstrînd succesiv toate fazele. În acest timp ucenicul a urmărit cu atenție desfășurarea demonstrației practice. Măsurarea primei piese a fost făcută mai întîi de către muncitor și apoi de către ucenic, pentru a verifica încă o dată dacă acesta știe să măsoare corect cu sublerul. După executarea a 2-3 piese de către muncitor, ucenicul a fost pus să execute el această operație. Muncitorul a supravegheat tot timpul modul de lucru al ucenicului și a corectat eventualele mișcări greșite ale acestuia. La fiecare operație sau lucrare nouă, metoda de instruire expusă mai sus se repetă. Totodată muncitorul-instructor nu uită să explice scopul lucrării și cauzele pentru care o operație trebuie executată într-un anumit mod și nu în altul. Acest fel de instructaj duce la formarea deprinderilor în mod conștient, la o participare activă a ucenicului în procesul instruirii.

Studiul comparativ al metodelor folosite de muncitorii cu calificare medie și de cei cu înaltă calificare ne conduce încontestabil la concluzia că, atunci cînd instruirea practică a ucenicilor este încredințată muncitorilor-fruntași, ea dă rezultate mult superioare. Prin metodele și procedeele tehnico-organizatorice pe care muncitorii-fruntași le aplică în instruirea ucenicilor, ei reușesc să imprime întregului proces de pregătire profesională a tinerilor un conținut științific cit mai apropiat de nivelul cerințelor programelor școlare și ale tehnicii moderne. În acest fel ucenicii își pot însuși în bune condiții cunoștințele și deprinderile practice necesare, aducînd o contribuție însemnată la îndeplinirea planului de producție.

ȘTEFAN LINUL

directorul Cabinetului metodic din Cluj

La uzinele „Iosif Rangheț” din Arad cresc cadre noi. Fazorul Farcaș Ștefan din secția scolară arată tinărului Gheorghe Șerban, ucenic în anul III al școlii profesionale, cum trebuie freată o piesă

Programe pentru examenul de definitiv

Prezentăm în text prescurtat programele de limbă și literatură română și de pedagogie pentru învățătorii care se pregătesc în vederea examenului de definitiv.

LIMBA ȘI LITERATURA ROMINĂ

A. Gramatica

I. Clasiți marxism-leninismului despre limbă

II. Vocabularul limbii romine.

III. Morfologia.

— Părțile de vorbire:

1. Substantivul
2. Pronumele

3. Verbul

4. Celelalte părți de vorbire flexibile (articolul, adjectivul, numeralul).

5. Părțile de vorbire neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția).

IV. Sintaxa

a) Sintaxa propoziției:

1. Fărțile propoziției

2. Părțile principale ale propoziției

3. Părțile secundare ale propoziției

b) Sintaxa frazelor:

1. Coordonarea. Felurile propozițiilor coordonate
2. Subordonarea. Felurile propozițiilor subordonate.

V. Ortografia și punctuația

BIBLIOGRAFIE

Ministerul Învățămîntului: — Gramatica limbii romine — manual pentru clasa a VII-a.

Academia R.P.R.: — Limba Romină. Fonetica, vocabular, gramatică. Editura Academiei R.P.R. — 1956. pag. 11—24; 37—52; 70—115; 122—184; 185—268.

Academia R.P.R.: — Mic dicționar ortografic. Editura Academiei R.P.R. 1954.

B. Literatura

1. Studiul literaturii și importanța ei.

Definiția literaturii. Legătura dintre dezvoltarea literaturii și dezvoltarea societății omenești. Caracterul de clasă al literaturii. Legătura dintre literatura noastră cultă și literatura populară. Conținutul bogat în idei și valoarea artistică a literaturii. Particularitatea literaturii Lenin despre literatură. Gheorghe Gheorghiu-Dej despre însemnătatea moștenirii noastre literare și a studiului literaturii. Noua dezvoltare a literaturii romine actuale pe drumul realismului socialist.

2. Folclorul.

Literatura populară, cea mai veche producție artistică a poporului romin. Clasiți marxism-leninismului despre folclor. Scriitorii noștri clasiți despre folclor. Originea folclorului în procesul muncii. Caracterul literaturii populare. Deosebirea dintre folclorul și literatura scrisă.

Genul liric popular: Doina. Clasificarea doinelor după conținut.

Genul epic popular: Baladele populare. Oglindirea frământărilor sociale în balade. Conținutul tematico-ideologic al baladelor.

Basmelor: Caracterelor esențiale ale basmelor. Personaje pozitive, personaje negative. Folosirea elementelor supranaturale; elementul realist din basm.

Culegătorii de basme populare: P. Ispirescu. Scriitorii care au folosit basmul popular. Creangă, Eminescu, Odobescu etc.

Proverbe, ghicitori, zicători.

Cinstecele de astăzi (după 23 August 1944). Temele acestor cinstece.

Se va face lectura următoarelor poezii: **Brul greu, Foale verde de cicoare;** balada: **Toma Alimoz.**

BIBLIOGRAFIE:

Notiuni de teoria literaturii pentru cl. a VIII-a.

Culegere de texte pentru clasa a VIII-a.

3. Cultura romină în secolele XV, XVI, XVII.

Apariția primelor texte și tipărituri în limba slavonă.

Primele texte și tipărituri rominești. Tipăriturile lui: Coresi, Varlaam, Simion Ștefan, Dosoftei, Biblia de la București. Istoriografia în limba romină.

Cronicarii: Grigore Ureche, Miron Costin.

4. Cultura și literatura romină în secolul al XVIII-lea

Ion Neculce. D. Cantemir. Însemnătatea cronicelor în dezvoltarea culturii noastre. Școala ardeleană. Reprezentanții școlii ardelene: Ion Budaj Deleanu.

De citit: **O samă de cuvinte;** Descrierea Moldovei (fragmente). Tiganada (cintul X).

5. Cultura și literatura romină în prima jumătate a secolului al XIX-lea

Situația economică și socială în Țările Romine în această perioadă. Situația culturală: primele școli în limba națională. Dezvoltarea teatrului. Dezvoltarea preselor. Dezvoltarea literaturii — Poezii Văcărești, V. Cîrlava, E. Rădulescu, D. Bolintineanu, C. Bolac, M. Kogălniceanu. Privire generală asupra operei literare a acestora.

De citit: **Testamentul de Enăchită Văcărescu** Mama lui Ștefan cel Mare de D. Bolintineanu. **Programul Daciei** literare. **Clăcașul de Cezar Bolac.**

6. Viața și opera marilor scriitori de la 1848: Nicolae Bălcescu, Gr. Alexandrescu, Alecu Russo, C. Negruzzi, V. Alecsandri

Activitatea acestor scriitori în desfășurarea revoluției de la 1848 în Țara Română.

nească, Moldova și Transilvania. Trădarea revoluției de către burghizele.

Continuarea luptei revoluționare în țară și străinătate de către revoluționarii consecvenți grupați în jurul lui Bălcescu. Conținutul tematic al operelor acestor scriitori. Concepția acestor scriitori despre artă și menirea ei. Rolul lor în dezvoltarea literaturii și limbii noastre literare.

Patriotismul operei lui N. Bălcescu. Demascarea societății feudale și a demagogiei burghize în opera lui Gr. Alexandrescu. Rolul lui A. Russo în dezvoltarea criticii literare. Trecutul patriei ogindit în opera lui C. Negruzzi. Zugrăvirea realității economice, sociale și politice a epocii în opera lui V. Alecsandri.

De citit: **Ardealul** (fragment) din **Istoria minitor** sub **Mihai Vodă Viteazul** de N. Bălcescu; **Cîinele și cățelul, Boul și vițelul** de Grigore Alexandrescu; **Alexandru Lăpușeanu** de C. Negruzzi; **Sobieski și romanii** de C. Negruzzi; **Dan, căpitan de plai, Penes Curcanul, Sergentul, Plugul blestemat** de V. Alecsandri; **Concertul în lunca, Chirița în provincie, Istorica unui galbin** de V. Alecsandri

7. Literatura romină în deceniile 6, 7, 8 și 9 ale secolului al XIX-lea

Situația economică, politică și socială după înfrângerea revoluției burghize-democratice de la 1848. Dezvoltarea culturii și literaturii în această perioadă. Activitatea literară și culturală a lui Odobescu și Hașdeu.

Junimea, expresie a ideologiei claselor exploatare. Contemporanul și rolul lui în dezvoltarea literaturii noastre.

De citit: **Mihnea Vodă cel Rău** de Odobescu; **Răzvan și Vidra** de B. P. Hașdeu.

8. Mihail Eminescu

Viața: familia, copilăria, anii de școală, călătoriile prin țară, studiile la Viena și Berlin, ocupațiile.

Opera: revoluția împotriva nedreptății sociale: **Impărat și proletar, Viața, Scrisoarea III-a**; dragostea și natura în poezia eminesciană (**Freacă de codru, Sara pe deal**).

Folclorul, izvor de inspirație pentru Eminescu (Luceafărul, Călin): concepția lui Eminescu despre menirea poeziei și poetului (Epigonii, Scrisoarea a II-a). Eminescu și Junimea.

Însemnătatea creației lui Eminescu în literatura romină.

De citit: **Impărat și proletar, Scrisoarea a III-a, Freacă de codru, Sara pe deal, Luceafărul, Călin, Epigonii**

9. Ion Creangă.

Viața: copilăria și adolescența, studiile, ocupațiile, prietenia cu Eminescu.

Opera. **Amintiri din copilărie**. Conținutul și particularitățile artistice ale acestor opere. Limba și stilul. Realismul critic al operei. Umorul și forța satirică a scriitorului. **Povestirile** (**Moș Ion Roală și Unirea**) mărturie a revoltei țărănimii împotriva boierimii exploatare și demagogiei.

Poveștile. Prelucrarea tezaurului folcloric. Originalitatea.

Caracterul realist (**Capra cu trei iezi, Punguta cu doi bani** **Povestea lui Harap Alb**).

Însemnătatea operei lui Creangă în dezvoltarea literaturii noastre.

De citit: **Amintiri din copilărie, Povestea lui Harap Alb, Capra cu trei iezi.**

10. I. L. Caragiale.

Viața: copilăria și adolescența, tradițiile progresiste actoricești ale familiei, prietenia cu Eminescu, atitudinea față de Junimea, activitatea de gazetar.

Opera: a) Operele dramatice: **O noapte furtunoasă, O scrisoare pierdută.**

Conținutul tematico-ideologic, caracterul tipic al personajelor; caracterul tipic al conflictului; esența profund realistă a comediei lui Caragiale. Măiestria dramatică. Limbajul.

b) Momente și schițe: **Un pedagog de școală nouă** (analiza literară), **Ardeșagul romin** (analiza literară), **Domnul Goe, Vișită**. Articole: 1907. **Din primăvară pînă în toamnă.**

Nuvela: **Două loturi, Kir Ianulea, În vreme de război.**

Însemnătatea creației lui I. L. Caragiale pentru dezvoltarea literaturii noastre. Realismul critic în opera lui Caragiale. Opera lui Caragiale, model de măiestrie artistică.

De citit: **O scrisoare pierdută, Ardeșagul romin, Un pedagog de școală nouă, În vreme de război.**

11. Curentul Contemporanul.

Tematica literaturii promovate de Contemporanul.

Poezia Contemporanului: I. Păun Pincio (**Pe stradă**); proza: A. Bacalbașa (**Moș Teacă**); Școala critică a Contemporanului: Dobrogeanu Gherea, Ionescu Rădu Rion.

Însemnătatea Contemporanului în dezvoltarea culturii și literaturii noastre.

De citit: **Artiștii cetățeni** de Dobrogeanu Gherea; **Pe stradă** de I. Păun Pincio.

12. Literatura romină la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea

Tabloul social la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Dezvoltarea mișcării muncitorești. Rolul luptei maselor în literatură.

a) Activitatea literară a lui Ion Slavici. Dezvăluirea antagonismelor de clasă, zugrăvirea procesului de formare a burgheziei rurale ardelene (**Budulea Taichii, Moara cu noroc**).

Realismul operei lui Slavici ogindit în demascarea putreziciunii moralei burghize.

b) Caracterul realist și originalitatea creației lui Gh. Coșbuc.

Influența răscoalelor țărănești și a mișcării muncitorești asupra creației lui Coșbuc, poetul țărănimii (**Noi vrem pămînt, Doina**).

Viața satului în poezia lui Coșbuc (**Nunta Zamfirii, La ogîndă, Spînul, Dușmancele**).

Glorificarea eroismului maselor populare în lupta pentru independența patriei. (**Pașa Hassan, Scrisoare de la Muselin Sello**). Satira puternică la adresa regimului burghize-moșieresc (**Spînzurații-l că-i mișel**).

Natura în opera lui Coșbuc (**Miezul verii, Iarna pe uliță**).

Optimismul poeziei lui Coșbuc. Locul lui Coșbuc în literatura noastră ca făuritor al poeziei noastre clasice.

c) Alexandru Vlașuță. Conținutul tematico-ideologic al operei. Necrușătorul atac la adresa monarhiei și moșierimii.

Poezia: 1907 (analiza literară); proza: **Socoteala** (analiza literară).

Fondul patriotic al operei lui Vlașuță.

d) B. St. Delavrancea. Orientarea creației literare a lui Delavrancea pe linia realismului critic. Critica lăcomiei burgheziei (**Hagi Tudose**).

Evocarea trecutului istoric (Apus de soare); contribuția lui Delavrancea la dezvoltarea literaturii noastre.

e) D. Th. Neculșuță. Denunțarea exploatareii și nedreptății sociale în lumea capitalistă. **Cor de rob** (analiza literară). Semnificația creației lui Neculșuță în literatura noastră.

De citit: Ion Slavici: **Budulea Taichii, Moara cu noroc;** G. Coșbuc: **Noi vrem pămînt, Iarna pe uliță, Nunta Zamfirii, Dușmancele, Pașa Hassan, Doina, Noapte de vară;** A. Vlașuță: 1907, **Socoteala;** Barbu St. Delavrancea: **Hagi Tudose;** D. Th. Neculșuță: **Cor de rob.**

13. Literatura romină între cele două războaie mondiale. Lupta între realism și antirealism

Importanța mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Urmările politice, sociale, culturale ale Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Influența P.C.R. Lupta P.C.R. pentru o cultură pusă în slujba poporului.

Livu Rebreanu. Tematica socială în proza lui Rebreanu (**Răscoala**, caracterizare generală). Zugrăvirea realistă a aspectelor esențiale ale răscoalelor țărănești din 1907.

Cezar Petrescu: Zugrăvirea critică a diverselor aspecte ale societății rominești din epoca de la începutul veacului al XX-lea. **Intunecare** (analiza literară), frescă a societății rominești.

Gh. Topirceanu: Lupta împotriva decepționismului și scepticismului. Elemente de critică socială în opera lui Topirceanu (**Balada corbilor, Balada morții, Noapte de mai**).

De citit: L. Rebreanu: **Răscoala;** G. Petrescu: **Intunecare;** Gh. Topirceanu: **Balada corbilor, Noapte de mai, Balada unui greier mic, Rapsodii de toamnă.**

Mihail Sadoveanu: Viața. Mediul familial și social în care s-a născut și a crescut scriitorul, dragostea pentru creația populară. Legătura temporară cu diferite curente. Opera scriitorului. **Neamul Șoimăreștilor, Baltagul**, (analiza literară). Activitatea obștească a scriitorului după 23 August 1944. Opera după 23 August 1944 (**Nada florilor, Mitrea Cocor, Nicoară Polcoavă, Aventură în lunca Dună-**

rii). Imaginea înmuseșii patriei în opera lui Sadoveanu. Locul lui Sadoveanu în literatura romină.

De citit: **Județ al sărmanilor, Baltagul, Neamul Șoimăreștilor, Nada florilor, Mitrea Cocor, Nicoară Potcoavă.**

A. Toma: Conștiința datoriei poetului de a inspira poporul încrederea în forțele sale și în victoria socialismului. Imaginea forțelor revoluționare într-un hipotet în poezia **Secerișuri sfinte, Cintul vieții**. Forța mobilizatoare a versurilor lui A. Toma.

De citit: **Secerișuri sfinte și Cintul vieții** Al. Sahia: **Viața și opera** (Scriitor care și-a închinat întreaga activitate creatoare cauzei clasei muncitoare).

Activitatea publicistică (U.R.S.S. azi). Opera: **Uzina vie** (analiza literară). Locul lui Sahia în literatura romină.

De citit: **Uzina vie**. U.R.S.S. azi. **Revoltă în port.**

14. Literatura după 23 August 1944.

Dezvoltarea literaturii după 23 August 1944, sub îndrumarea partidului. Lupta împotriva diferitelor manifestări ale decadentismului burghize. Influența hotărătoare a literaturii sovietice în îndrumarea literaturii noastre pe drumul realismului socialist. Însemnătatea însușirii creatoare a tradițiilor realiste ale literaturii noastre clasice și tezaurului literaturii populare.

A. Poezia: Tematica poeziei noastre de astăzi: lupta pentru pace, construirea socialismului, industrializarea, transformarea socialistă a agriculturii, marile construcții ale socialismului, aspecte ale revoluției culturale.

A. Toma: — **Silvester Andrei salvează abatajul** (analiza literară). Conținutul tematico-ideologic al poeziei. Noua atitudine față de muncă. Înaltele trăsături morale ale eroului.

De citit: **Silvester Andrei salvează abatajul** **Popor, izvor reînscător. Răvaș din Ucraina.**

T. Arghezi: **Testament, Singe și aur, Ciutarea omului**, 1907 (Epilog. Pe răzătoare).

Mihail Beniuc: Furtuni de primăvară (analiza literară). Emoția cu care poetul, luptător neobosit, cîntă frumusețea vieții noi și libere din patria noastră. **Mărul de lingă drum** (analiza literară).

De citit: **Furtuni de primăvară, Mărul de lingă drum, Tobașarul timpurilor noi, Eu pot să cînt, Chivără roșie.**

Maria Banuș: **Republica în sîrbătoare, Ura împotriva exploatare, a războiului: La masa verde, Ție îi vorbesc Americă!** (analiza literară).

De citit: **Patronul, La masa verde, Despre pămînt, Ție îi vorbesc Americă!**

Dan Deșliu: **Elogiul închinat luptei constructorilor socialismului** (Lazăr de la Rusca, **Minerii din Maramureș**). Lazăr de la Rusca (analiza literară), zugrăvirea eroului popular de tip nou.

De citit: **Lazăr de la Rusca, Minerii din Maramureș.**

Veronica Porumbacu: An-Son-Hi (analiza literară). Poeziile închinat luptei împotriva imperialismului și pentru apărarea păcii.

De citit: **An-Son-Hi, Mama.**

Eugen Jebeleanu: **Lidice** (analiza literară), intensitatea sentimentelor, una împotriva hitleriştilor asasinii, convingătoarea chemare la lupta pentru pace. N. Bălcescu (caracterizare) Evocarea figurii marelui luptător pentru popor.

De citit: **Lidice, În satul lui Sahia, N. Bălcescu** (facultativ).

B. Proza: Orientarea tematicii către viața și năzuințele poporului. Orientarea largă către problemele actualității.

Prezentarea trecutului de luptă a poporului de pe pozițiile clasei muncitoare: **Nicoară Polcoavă** de M. Sadoveanu, **Bijuterii de familie** de P. Dumitriu.

Reflectarea diferitelor aspecte ale luptei pentru construirea socialismului în patria noastră: **Mitrea Cocor** de M. Sadoveanu. Tema și compoziția romanului; conținutul; caracterizarea personajelor; roman scris pe baza metodei realismului socialist.

De citit: **Mitrea Cocor, Nicoară Potcoavă, Zaharia Stancu — Desculț.**

Geo Bogza: **Moartea lui Iacob Onisia, Meridiane sovietice.**

Petru Dumitriu: **Noaptea din iunie, Pasărea furtunii.**

Marin Preda: **Desfășurarea.**

Titus Popovici: **Setea.**

Ion Călugăru: **Oțel și piine.**

Mihail Beniuc: **Pe multe de cușit.**

V. Em. Galan: **Bărăgan.**

G. Dramaturgia: Tematica inspirată din viața și preocupările oamenilor muncii. Nouă conflict dramatic; diferite aspecte ale luptei de clasă, lupta pentru ceea ce este nou și progresist, pe de o parte, și ceea ce este vechi și sortit pieririi, pe de altă parte.

Lupta eroică a comunistilor împotriva regimului burghize-moșieresc.

Pentru fericirea poporului (Anii negri) de N. Moraru și A. Baranga. Conținutul social al conflictului; acțiunea piesei; caracterizarea personajelor; figuri de comunisti; dramatismul piesei; patriotismul fierbinte care se desprinde din acțiunea piesei.

Piese înfășurînd aspecte ale luptei pentru construirea socialismului: **Gumpăna** de L. Demetrius.

Noua atitudine față de muncă: **Țetatea de foc** de M. Davidoglu.

Transformarea socialistă a agriculturii: **Ziua cea mare** de M. Banuș.

Problema făuririi unei noi culturi și a inte-

actualului de tip nou: *Barba reă* de Baranga, *Citadelă* scrisă de Hora L...

— Cântecul de luptă al poporului: N. Bălcescu de Camil Petrescu, Ecaterina Teodoroiu de N. Tudor.

De etii: Pentru fericirea poporului (Anii negri) de N. Moraru și A. Baranga, Bălcescu de Camil Petrescu, Cetatea de foc de M. Davidoglu.

Bibliografie:

— Manualele de Istoria literaturii romine pentru clasele a IX-a, a X-a și a XI-a.

— Culegere de texte pentru cl. a IX, X, XI.

15 Literatura pentru copii.

a/Importanța instructiv-educativă a literaturii pentru copii și necesitatea cunoașterii ei de către cadrele didactice. — Influența literaturii asupra limbii și gândirii copilului. — Funcția de cunoaștere. — Funcția etică. — Funcția estetică.

b/Creația literaturii pentru copii.

c/Începuturile și dezvoltarea literaturii pentru copii înainte de 23 August 1944. — Opere pentru copii ale scriitorilor noștri clasici: Ion Creangă (*Capra cu trei iezi*, *Pungața cu doi bani*, din *Amintiri*, *La scădat*, *Pupăza din tei*); Vasile Alecsandri: *Legenda ciocirlei*, *Legenda rindoniciilor*; M. Eminescu: *Călin nebulii*; Ion Slavici: *Zina apelor*; B. Delavrancea: *Bunicul*, *Bunica*; E. Gîrleanu: *Căprioara*, *Gîndăcelul*, *Frunza*; Al. Vlahuță: *De-a haba oarbă*; Gh. Coșbuc: *Povestea găștelor*; M. Sadoveanu: *Ursul*, *Domnul Trandafir*, *Dumbrava minunată*.

d/Dezvoltarea literaturii pentru copii după 23 August 1944. (Octav Pănuș, I. Lușcaș, Vl. Coliu, T. Nicuță, M. Bressanu etc.) Grijă partidului pentru dezvoltarea literaturii pentru copii.

e/Tematica literaturii pentru copii. — Copilul, năzuințele lui: *Viața tristă a copiilor* din

societatea capitalistă; *Viața fericită a copiilor* în societatea socialistă.

— Natura patriei; frumusețea patriei; bogățiile patriei; trecutul glorios al patriei și poporului.

— Viața și societatea; năzuințele umane de a înălțura răul și de a lupta pentru binele omului.

— Omul și munca sa: aspecte de conduită comunistă, sentimentul de dreptate, solidaritatea, dragostea de muncă. Umanismul socialist; atitudinea plină de atenție față de om, prețuirea omului care muncește, exemplificări din ultimele publicații.

f/Literatura rusă și sovietică, sprijin în munca educativă.

L. Tolstoi: „*Cei trei ursuleți*”; Ușinski: „*Soricelul mofturos*”; Pușkin: „*Povestea pescarului și peștișorului*”; Al. Tolstoi: „*Povești*”; Marșak: „*Povești despre Lenin*”; Majakovski: „*Ce e bine, ce e rău*”; „*Căluțul năzdrăvan*”; Barto: „*Mașenca*”; Mihailov: „*Muzeul Lenin*”.

g/Folosirea de către educatori a literaturii universale: *Albă ca zăpada*, *Cenușăreasa*; Frații Grimm: *Scufița roșie*; Perrault: *Motanelul încălțat*.

h) Metodica folosirii literaturii pentru copii

BIBLIOGRAFIE:

M. Bressanu: Raport făcut la Conferința pe țară a scriitorilor din R.P.R., iulie 1955.

B. N. Polevoi: *Literatura sovietică pentru copii și tineret*, din revista „*Probleme de literatură și artă*” nr 2—3, 1955, pag. 38—54.

Ministerul Învățămîntului: Manualul de literatură pentru copii, pentru școlile pedagogice.

N. Crețu: *Eroi și conflicte în literatura pentru copii și tineret*. Lupta de clasă nr. 10/1959.

C. Probleme de metodică

1. Predarea citirii și scrierii în școala elementară.

Bibliografie:

Ministerul Învățămîntului: Programele școlii elementare (cl. I—IV), partea privitoare la predarea primelor noțiuni de citire și scriere.

Ministerul Învățămîntului: Îndrumări metodice pentru predarea abecedarului E.S.D.P. 1956.

Ministerul Învățămîntului: Metodica predării citirii în școala elementară (cl. I—IV). E.S.D.P. 1954.

Ministerul Învățămîntului: Metodica limbii romine (gramatică), (pentru școala elementară) E.S.D.P. 1955, pag. 248—267 și cap. III și IV.

2. Predarea buciților de citire:

BIBLIOGRAFIE:

Ministerul Învățămîntului și Culturii: Programă școlii elementare (partea privitoare la citire).

Ministerul Învățămîntului: Metodica predării citirii în școala elementară (clasele I—IV), E.S.D.P. 1954 pag. 71—138, 164—175.

3) Probleme fundamentale în predarea gramaticii la clasele I—IV.

BIBLIOGRAFIE:

Ministerul Învățămîntului și Culturii: Programele școlii elementare (cl. I—IV), (partea privitoare la gramatică).

Ministerul Învățămîntului: Metodica limbii romine (gramatică) pentru școala elementară (cl. I—IV) E.S.D.P. 1955 pag. 7—79.

4. Dezvoltarea exprimării corecte, orale și scrise, a elevilor școlii elementare.

BIBLIOGRAFIE:

Ministerul Învățămîntului și Culturii: Metodica limbii romine (gramatică) pentru școala elementară (clasele I—IV), E.S.D.P. 1957, pag. 142—247.

Ministerul Învățămîntului: Metodica predării citirii în școala elementară (cl. I—IV), E.S.D.P. 1954, pag. 91—108.

NOTA. — *Părțile de gramatică și literatură din programa de limbă și literatură romină sînt comune pentru învățători și educatoare.*

PEDAGOGIA

I. PROBLEMELE GENERALE

1. Dezvoltarea învățămîntului în R.P.R. Rolul învățămîntului în realizarea revoluției culturale din patria noastră. Dezvoltarea învățămîntului în U.R.S.S. și celelalte țări socialiste.

2. Sarcinile educației în etapa actuală de dezvoltare a învățămîntului în patria noastră. Legarea învățămîntului de viață, de producție — sarcină importantă trasată de Parlament și Guvern școlii noastre; învățămîntul seral și fără frecvență. — Formă superioară de îmbinare a muncii productive cu învățămîntul.

3. Educația și dezvoltarea copiilor. Particularitățile de vîrstă și individuale ale elevilor; cunoașterea și respectarea lor în activitatea instructiv-educativă.

II. PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT

1. Procesul de învățămînt — proces instructiv-educativ.

2. Principiile didactice. Dezvoltarea gândirii și vorbirii elevilor în procesul de învățămînt. Combaterea formalismului.

3. Metodele de învățămînt.

4. Problemele principale ale lecției. Bazele tipologiei lecției, analiza tipurilor și variantelor ei; determinarea scopului și conținutului. Aplicarea principiilor didactice și a diferitelor metode în cadrul lecției. Pregătirea lecțiilor.

5. Particularitățile organizării muncii instructiv-educative în condițiile predării simultane la două sau mai multe clase.

III. TEORIA EDUCAȚIEI MORALE

1. Sarcinile, conținutul, principiile și metodele educației în spiritul moralei comuniste.

2. Educația ideologică-politică a elevilor. Formarea bazelor concepției materialist-dialectice despre lume. Educația ateist-științifică a elevilor.

3. Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

4. Educarea atitudinii socialiste față de muncă și față de bunul obștesc. Orientarea elevilor spre munca productivă.

5. Educarea disciplinei conștiente și formarea deprinderilor și obișnuințelor de conduită civilizată.

6. Organizarea și educarea colectivului de elevi.

7. Colaborarea școlii cu organizațiile de copii și tineret în realizarea sarcinilor educației comuniste.

8. Colaborarea școlii cu familia.

9. Educația fizică — parte componentă a educației comuniste.

10. Educația estetică.

11. Munca în afară de clasă și extrașcolară.

12. Rolul și sarcinile învățătorului. Contribuția lui la dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor.

BIBLIOGRAFIE

CAPITOLUL I. TEMA 1.

N. S. Hrușciov: Raportul la Congresul al XX, pag. 66—72.

Gh. Gheorghiu-Dej: Cuvîntarea rostită la Congresul învățătorilor din R.P.R. Ed. P.M.R., 1952.

— Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la măsurile de îmbunătățire a condițiilor de trai și de muncă ale cadrelor didactice din învățămîntul elementar și mediu. 16 Aug. 1951. Din „*Rezoluții și Hotărîri*” ale C.C. al P.M.R., Vol II, 1951—1953. Editura pentru

— Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la îmbunătățirea învățămîntului de cultură generală. „*Gazeta învățămîntului*” nr. 379/15 VII. 1956 sau „*Revista de pedagogie*” nr. 7/1956.

— Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. privind îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală și superior. „*Revista de pedagogie*” nr. 2/959. „*Știința*” nr. 4469/11.III.1959 sau „*Gazeta învățămîntului*” nr. 509/13.III.1959.

M. I.: *Pedagogia — Manual pentru școlile pedagogice de învățători*. E.S.D.P. 1954.

TEMA 2.

V. I. Lenin: Sarcinile Uniunilor Tineretului. Ed. Tineretului, 1959.

Gh. Gheorghiu-Dej: Cuvîntarea la cea de a doua Conferință pe țară a Uniunii Asociațiilor Studenților din R.P.R. „*Știința*” din 20 februarie 1959.

— Tezele C.C. al P.C.U.S. și ale Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu privire la întărirea legăturii școlii cu viața și dezvoltarea continuă a sistemului de învățămînt în Uniunea Sovietică, 1959.

— Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală și superior. „*Știința*” nr. 4469 din 11.III.1959 sau „*Gazeta învățămîntului*” nr. 509/13.III.1959.

I. A. Kairov: *Pedagogia*, 1958. E.S.D.P.

M. A. Melnikov și M. N. Skatkin: *Învățămîntul politehnic în școala de cultură generală*. E.S.D.P. 1955.

TEMA 3.

I. P. Pavlov: *Experiența a 20 de ani în studiul activității nervoase superioare*. Ed. Acad. R.P.R. 1953, pag. 106, 233, 337, 447, 552.

A. S. Smirnov, D. N. Leontiev, B. N. Teplov, S. L. Rubinstein: *Psihologia*, 1959, pag. 547—559; 582—623.

Al. Roșca, A. Chirceș: *Psihologia copilului*, manual pentru instituțiile pedagogice. E.S.D.P., 1958.

CAPITOLUL II. TEMA I.

V. I. Lenin: *Căiete filozofice*. E.S.P.L.P., 1956, pag. 140—141.

I. P. Pavlov: *Experiența a 20 de ani în studiul activității nervoase superioare a animalelor*. 1953, pag. 593—609.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. Ed. 1958.

I. T. Ogorodnikov și P. N. Simbirev: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1952 sau 1953.

M. I.: *Pedagogia. Manual pentru școlile pedagogice de învățători*, E.S.D.P., 1954.

I. M. Duhovnoi: *Studii de pedagogie*. E.S.D.P. 1953, pag. 205—285.

TEMA 2.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. Ed. 1958.

I. T. Ogorodnikov, P. N. Simbirev: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1952 sau 1953.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1954.

TEMA 3.

— Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la îmbunătățirea învățămîntului de cultură generală. „*Revista de pedagogie*” nr. 7/956

I. A. Kairov: *Pedagogia*, 1958.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1954.

TEMA 4.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1958.

I. T. Ogorodnikov și P. N. Simbirev: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1952 sau 1953.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1954.

— Călea cea mai sigură spre un înalt nivel de cultură și calificare. „*Știința*” nr. 4474 din 17 martie 1959 (sau broșura).

TEMA 5.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1954, pag. 268—280.

M. A. Melnikov: *Organizarea și metodele muncii învățătorului cu mai multe clase*. E.S.D.P., 1954.

I. N. Kazanțev: *Lecția în școala elementară*. Ed. de stat 1953, pag. 203, 264.

— „*Revista de pedagogie*” nr. 4—5, 1953, pag. 205—211.

CAPITOLUL III. TEMA I.

V. I. Lenin: Sarcinile Uniunilor Tineretului. ediția 1959.

— Tezele C.C. al P.C.U.S. și ale Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu privire la întărirea legăturii școlii cu viața și dezvoltarea continuă a sistemului de învățămînt public în U.R.S.S. 1959.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1959.

I. T. Ogorodnikov și P. N. Simbirev: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1952 sau 1953.

— O nouă etapă în dezvoltarea școlii și sarcinile științei pedagogice. „*Analele romino-sovietice*”. Seria pedagogie-psihologie nr. 2/1959.

TEMA 2.

Marx-Engels: *Despre religie*. E.S.P.L.P., 1958, pag. 37—38, 65, 81—82.

V. I. Lenin: *Despre religie*. E.S.P.L.P., 1958, pag. 7—12, 18—29.

Gh. Gheorghiu-Dej: *Articole și cuvîntări*, ediția IV, pag. 311—313.

Gh. Gheorghiu-Dej: Cuvîntarea la cea de a doua Conferință pe țară a Uniunii Asociațiilor Studenților din R.P.R., „*Știința*” din 20 februarie 1959.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1958.

I. T. Ogorodnikov și P. N. Simbirev: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1952, pag. 183—198, 209—214, 228—233.

TEMA 3.

V. I. Lenin: *Opere*, vol. 28. E.S.P.L.P., 1955, pag. 177.

V. I. Lenin: *Opere alese*, vol. I: partea II. Ed. P.M.R., 1949, pag. 339.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1958, pag. 265—277.

Gr. Preoteasa: *Patriotismul poporului în lupta pentru eliberarea națională*. „*Lupta de clasă*” nr. 6 1952, pag. 126—148.

— Curs de pedagogie generală, vol. II, cap. XIII, pag. 75—97 Cluj 1958.

A. Chirceș: Cîteva aspecte ale educării patriotice în școala socialistă la elevi. „*Gazeta învățămîntului*” nr. 447/28 sept. 1957

TEMA 4.

Fr. Engels: *Rolul muncii în transformarea maimuței în om*. Ed. P.M.R., 1954

— Tezele C.C. al P.C.U.S. și ale Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu privire la întărirea legăturii școlii cu viața și dezvoltarea continuă a sistemului de învățămînt public în Uniunea Sovietică, 1959

A. S. Makarenko: *Opere pedagogice alese*, vol. I, ed. II, 1951, pag. 81.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1958.

I. T. Ogorodnikov și P. N. Simbirev: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1952 sau 1953.

— Primele rezultate ale îmbinării instrucției cu munca în producție. „*Analele romino-sovietice*”. Seria pedagogie-psihologie nr. 1/1959.

TEMA 5.

V. I. Lenin: *Opere*. Vol. 27, pag. 400.

A. S. Makarenko: *Opere pedagogice alese*, vol. I, 1949, pag. 79—90, 211—218.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1958.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1954

TEMA 6.

A. S. Makarenko: *Opere alese*, vol. I, pag. 77—97, și vol. II, pag. 123—127, 131—135, 158—168, 190—198.

N. K. Krupskaja: *Opere pedagogice alese*, pag. 184—186, 358—361.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1958.

I. T. Ogorodnikov și P. N. Simbirev: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1955.

TEMA 7.

— Hotărîrea Plenarei a V-a a C.C. al U.T.M. cu privire la unele măsuri pentru îmbunătățirea muncii organizației de pionieri. „*Gazeta învățămîntului*” nr. 485/26 sept. 1959.

— Hotărîrea C.C. al U.T.M. din 9—10 oct. 1959 (Plenara VII).

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1958.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1954.

— Rolul organizațiilor de pionieri în educarea patriotismului socialist și a internaționalismului proletar. E.S.D.P., 1958.

Virgil Trofin: *Munca — factor principal în educarea comunistă a tineretului*. „*Lupta de clasă*” nr. 10/1959

TEMA 8.

A. S. Makarenko: *Opere pedagogice alese* 1951, vol. I, pag. 275—351

A. S. Makarenko: *Cartea pentru părinți*. E.S.D.P.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1958.

A. V. Tihomirovna: *Munca școlii cu familia*. Școala elementară. Ed. de Stat. pag. 527, 533

A. C. Petrov: *Educarea copiilor în spiritul cîstei și al adevărului*. Colecția în ajutorul părinților.

TEMA 9.

M. I. Kalinin: *Despre educația comunistă*. Ed. P.M.R., 1949, pag. 74—96.

N. K. Krupskaja: *Opere pedagogice alese*. E.S.D.P., pag. 286—289.

— Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la reorganizarea mișcării de cultură fizică și sport. „*Știința*” nr. 3947 din 2 VII 1957

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P. 1958.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1954.

— Teoria și metodologia educației fizice. E.S.D.P., 1957.

M. I.: *Higiiena școlară*. E.S.D.P., 1952, pag. 345—358

TEMA 10.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1958, pag. 332—353.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1954.

B. N. Sarskaia: *Sarcinile și conținutul educației estetice a elevului sovietic*. „*Analele romino-sovietice*”. Seria pedagogie-psihologie nr. 1/1958.

TEMA 11.

I. A. Kairov: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1958.

M. I.: *Pedagogia*. E.S.D.P., 1954.

Clubul părinților

La Harkov există o uzină pe care localnicii o numesc „Fringhiera”. Aici se fabrică fringhii pentru vasele pescărești și cabluri de oțel pentru ascensoarele de mină. Pe lângă uzină funcționează un palat al culturii, iar în cadrul acestuia s-a organizat un club al părinților. Am vizitat de curând acest club pentru a cunoaște interesanța lui activitate.

Pe președinta comitetului de conducere al clubului, Elena Drineva, am găsit-o lucrând la cercul „minti îndemințate”.

— Mă tem să nu vă dezamăgesc — ne-a răspuns Drineva când am rugat-o să ne vorbească despre club — căci la noi nu există nici cartele de membru, nici cotizații, nici alte atribuții obișnuite la un club. Clubul desfășoară o muncă intensă în rindurile părinților. El a fost înființat cu totul pe neașteptate. O dată, la sectorul pentru copii al Palatului cultural s-a ținut o conferință cu tema „Sarcinile părinților în educarea copiilor”. Conferințiarul — om cult, cilit — a expus tema curgător, dar foarte general. Intrebări aproape că nu i s-au pus și numai după plecarea lui a început între ascultători o discuție însuflețită. Fiecare vorbea despre ceea ce îl dură: fiica unuia întâmpina greutăți în studierea lecțiilor din manual și aducea note rele, fiul altuia învăța bine, dar acasă nu voia să facă nimic.

Părinții au discutat între ei și s-au înțeles să se întâlnească mai des. Curând, sectorul pentru copii al Palatului cultural a convocat o adunare a părinților. Atunci s-a și constituit clubul.

De atunci au trecut doi ani. Timpul a arătat cât folos aduce părinților clubul. În activitatea lui se remarcă două direcții principale: propaganda sistematică a cunoștințelor pedagogice în rindul părinților și ajutorul concret dat familiei în educarea copiilor. Acum, conducerea clubului se îngrijește ca cei invitați să vină expunerii în fața părinților, să cunoască dinainte situația copiilor în școală, să stea de vorbă cu profesorii, cu părinții, să-i viziteze pe aceștia acasă. După o asemenea pregătire amănunțită, expunerea se transformă într-o convorbire vie, însuflețită despre educarea copiilor. În acești doi ani la club s-au ținut multe expuneri interesante, cum sint: „Educarea voinței și caracterului copiilor”, „Despre educația estetică a copiilor”, „Despre reorganizarea învățământului” etc. În afară de expuneri au loc seri tematice, conferințe. Membrii clubului pot primi oricând consultații de la pedagogi, medici, juriști. Părinții vin bucuroși la club cu cele mai diferite probleme.

— Fiica mea este lipsită de supraveghere — s-a plins o dată muncitoarea Soboleva. I se dă drumul de la școală mai devreme decât mă întorc eu de la uzină. Și câteodată se întâmplă să fie refuzată la o ședință. Sint foarte îngrijorată.

Elena Drineva și Liubov Dolea, membre în consiliul de conducere al clubului, s-a dat la comitetul

sindical al uzinei. Președinta comitetului Maria Vetrova, veterană la „Fringhiera”, care cunoaște personal aproape pe fiecare muncitor din uzină — le-a ascultat cu atenție și le-a făgăduit că se va gândi cum s-o ajute pe Soboleva. Peste câteva zile ea s-a dus la sovietul raional și a cerut să se organizeze la școală o grupă în care elevii din primele patru clase să poată rămâne și după terminarea orelor de curs, să-și facă lecțiile, să se odihnească. În această grupă a intrat și fiica muncitoarei Soboleva.

Membrii clubului, îndeosebi activul lui, au mult de lucru. Ei îi vizitează pe părinți la domiciliu, dau consultații acolo unde este necesar, se îngrijesc de instalarea copiilor în internat, propagă neobosit metodele înaintate de educare a copiilor. Și ceea ce este demn de subliniat în activitatea lor este eficiența celor întreprinse.

— La noi sint tot mai puțini „copii dificali”, spune Elena Drineva, dar sint încă „părinți dificali”. În familiile unora domnește haosul, în ale altora despotismul falsei autorități a părinților, unii nu recunosc în general însemnătatea pedagogiei. Cu aceștia trebuie să muncești, să le lărgești orizontul pedagogic, să-i ajuți să găsească o cale justă pentru a se apropia de copii. Clubul pune cu curaj în fața membrilor săi astfel de sarcini.

Nu de mult a fost invitată la clubul părinților scriitoarea Sofia Vo-

loșina, ale cărei cărți sint închinate problemelor educației copiilor. Muncitoarele de la „Fringhiera” o văd adesea în secțiile uzinei, o primesc acasă, ascultă cu plăcere cuvintele ei sincere. De data aceasta, la club, au discutat cu ea o problemă interesantă: „Părinții sint oare de condamnat dacă își iubesc prea mult copiii?”.

În expunerea ei Voșina a povestit cum Igor S., elev la școala medie a sugrumat un pui de găină al vecinei. Mama lui Igor, în loc să-l pedepsească pe fiul ei pentru cruzimea lui stupidă, n-a găsit altceva mai bun decât să răspundă vecinei indignată: „la găina mea și nu-i mai face observații lui Igor...”.

Astfel de părinți, câteodată fără să-și dea seama, cresc oameni egoști, care se iubesc numai pe sine...

Apoi scriitoarea a vorbit cu căldură și însuflețire despre autoritatea părintească, despre faptul că aceasta nu poate fi creată în mod artificial. Expunerea Sofiei Voșina a lăsat o urmă adâncă în conștiința tuturor celor care au ascultat-o. În suflețele lor s-au ivit noi gânduri, noi sentimente. În memorie li s-au gravat puternic cuvintele marelui pedagog și scriitor sovietic A. S. Makarenko așezate la club pe o pinză roșie: „Crescîndu-și copiii, părinții cresc istoria de mine a țării noastre”.

GR. GRIȘAK

O dată cu venirea primăverii au pornit lucrul pe întinsele ogoare ale Uniunii Sovietice, alături de tractoriști, și elevii școlilor profesionale de mecanizatori

Intîmplare?

Pingărirea, zile de-a rîndul, a cimitirelor și a unor monumente de luptători antifasciști la Köln și în alte orașe din Germania Occidentală, constituie oare o întîmplare? Tot o întîmplare poate fi socotit și faptul că în întreaga Germania Occidentală tineri, de 15-16 ani, sint grupați în organizații militariste revanșarde, care mîzgălesc zvastici pe pereți și la mitinguri deschise, aprobate de către autorități, îl ovacionează pe Hitler? Nu. Nu este o întîmplare. Atîta timp cît fasciști înrăiți, ideologi și organizatori ai programurilor naziste ocupă pozițiile-cheie în R.F. Germană, și conduc educația tineretului, inclusiv în școli, nu există nici un fel de garanții că ei nu vor încerca să repete asemenea nelegiuri.

În școlile medii și superioare din R.F. Germană, autoritățile fac tot ceea ce le stă în putință pentru a ascunde trecutul negru, pătat de sînge, al nazismului. „Hitler? — Avea mustăți negre mici. A strîns vagabonzi tineri de pe străzi. A băgat în închisoare pe ucigașii soferilor de taxiuri”. Acesta este răspunsul care a fost dat de elevii unei școli medii din Germania Occidentală, la o anchetă întreprinsă în școli și publicată de ziarul vestgerman „Frankfurter Allgemeine Zeitung”. Și alte ziare din Germania Occidentală au adus la cunoștința opiniei publice rezultatele unei anchete întreprinse în școlile medii. Ceea ce reiese din răspunsurile date de elevi și profesori ia o seamă de întrebări privind istoria nazismului este de-a dreptul scandalos. Ziarul „Die Welt” a publicat nu de mult, relațiile ziaristului vestgerman Heinz Leipman, în legătură cu un dialog semnificativ avut de acest gazetar cu doi tineri elevi în vîrstă de 18 ani. La aceeași întrebare, și anume — ce știe despre Hitler — unul dintre tineri a răspuns: „Cînd era la cîrma țării a făcut războiul, pe care însă l-a pierdut, apoi veniră americanii și rușii și au bombardat orașele noastre”. Iată ce le-a fost predat în școală acestor doi elevi, în ce lumină a fost prezentat Hitler. Ziaristul a continuat: „Știi că Hitler a atacat Olanda fără declarație de război, după ce promisese în mod solemn că va respecta frontierele olandeze? Ați auzit vreodată vorbindu-se de faptul că milioane de persoane lipsite de apărare — muncitori, prizonieri de război, evrei — au fost masacrați?”. După o tăcere destul de îndelungată, tinerii au dat din cap afirmativ, dar nicidecum convingși, grăbindu-se să adauge: „Dar Hitler a construit autostrăzile”. Cine i-a învățat pe acești tineri să gîndească așa despre Hitler și în genera despre întreaga epocă neagră a nazismului, cine le-a băgat în cap faptul că despre Hitler trebuie vorbit nu ca despre un călău, un asasin? Școala, autoritățile — iată de ce se străduiesc în permanență să inducă în eroare tîrîra generație din Germania Occidentală, să prezinte lucrurile denaturat, s-o infecteze cu otrava fascismului și a spiritului revanșard. Școala, învățămîntul și în general educația tinerei generații sint obligate de guvernant să cultive climatul „marilor Germanii” de „renaștere militară germană” pe care o promovează politica lui Adenauer.

Profesorii germani sint instruiți să nu se refere la temele politice și istorice ale ultimilor 40 de ani. Ziarul „Frankfurter Rundschau” oferă un exemplu extrem de concret în această direcție. Iată ce declară un profesor vestgerman: „Nu este bine să vorbești despre asemenea teme (politice și istorice — N.R.). Sint doar atîtea alte teme frumoase de care se poate vorbi la școală. De ce copiii să afle astfel de lucruri...” Un alt profesor declară cu multă sinceritate: „Mi-e teamă să vorbesc de nazism, pentru că nu sint sigur cum este bine s-o fac...”. Aceste declarații ale unor profesori trebuie puse în strînsă legătură cu faptul că în școlile din R.F. Germană mai predau încă mulți profesori naziști care sint extrem de satisfăcuți că au posibilitatea să se folosească de directivele date de Bonn. În plus, trebuie amintit că o sumedenie de profesori și profesori își permit ca în lecțiile lor să debite tot felul de scornituri și calomnii la adresa țăriiilor socialiste, arătînd în schimb bunăvoință și admirație față de Hitler și acoliții săi din trecut, față de Adenauer și colegii săi de azi.

Puterile occidentale, în loc să intervină în procesul de fascizare a școlii, să împiedice predarea cunoștințelor false despre istorie, ori ignorarea realităților istorice, sprîjină această politică școlară. Interesant de amintit este și faptul că puterile occidentale, au determinat guvernul vestgerman să abolească total învățămîntul istoriei, inițind succesiv „reeducarea” tineretului cu ajutorul unui text „oficial” redactat în 1926. (Hirt: „Carte germană de lecturi — Breslau 1926”). Amintita lucrare este plină de „măreția Germaniei”, începînd de la Friedrich al Prusiei pînă la Krupp. Pentru a ne da seama cît de cît de spiritul acestei cărți, amintim un motto al lui Alfred Krupp, scris cu litere mari în această carte: „Noi trăim în epoca de oțel. Măreția Germaniei și sfîrșitul Franței aparțin erei oțelului”.

Mai cu seamă în ultimii ani această orientare reacționară din școlile vestgermane s-a dezvoltat într-o mare proporție. Concluzient poate fi un text de istorie autorizat, care este dat în folosință astăzi în școlile vestgermane. Este vorba de cartea „Omul în timp” de Brauer și Müller, apărută în editura Westermann, publicată în colaborare cu comisia istorică a unui comitet școlar dintr-o regiune. Prima ediție datează din 1949; în ea istoria contemporană de la 1914 și pînă în zilele noastre ocupă 71 de pagini. În ediția din 1952, această perioadă se reduce la 43 de pagini, iar în ediția din 1958, i se acordă numai 34 de pagini. În ceea ce privește partea dedicată nazismului, se constată următoarele amputări: de la 41 de pagini în 1949, la 30 de pagini în 1958. Se constată dispariția celor 2 pagini din prima ediție referitoare la incendierea Reichstagului. Capitolul despre masacrele nazismului relate în 3 pagini în ediția 1949, este desființat în ultima ediție prin introducerea unor poezii umanitare. Același lucru se întîmplă și cu Gestapo-ul, cu Rezistența, lagărele de concentrare și de exterminare.

În toate școlile din Germania Occidentală circula tot felul de idei fasciste revanșarde și în primul rînd ideea unei „noi ordini europene” — întocmai ca în „Mein Kampf” a lui Hitler — care să repună Germania în „fruntea lumii”. Agitația fascistă din școlile Germaniei Occidentale este întreținută, cu concursul autorităților școlare și al unor profesori de către tot felul de organizații paramilitare-germane.

Policienii de la Bonn nu au tras concluzii din falimentul lui Hitler și continuă calea acestuia. Dar lupta oamenilor muncii împotriva militarismului și a nelegiurilor fasciste ii va sili să se trezească la realitate.

CAROL ROMAN

Cifrele arată creșteri

Anii Poloniei libere care au adus mari prefaceri în viața economică, socială și culturală a țării, au însemnat în același timp anii unei intense dezvoltări a învățămîntului de toate gradele. Iată de pildă, numărul elevilor din școlile primare. Raportat la anul școlar trecut acesta a crescut cu 8 procente în cursul anului școlar 1959/1960. În septembrie 1959 învățau în școlile primare mai mult de 4.574.000 copii. De asemenea, numărul elevilor din școlile elementare de 7 ani prezenta la acea dată o creștere cu mai mult de 337.000 de elevi.

Școlile de cultură generală numărau în septembrie 1959 peste 214.000 tineri din care circa 76.000 erau din clasa a VIII-a, ceea ce însemnează o creștere

cu mai bine de 11 procente în raport cu numărul elevilor din aceeași clasă din anul precedent.

În ceea ce privește școlile profesionale pentru tineretul neincadrat în producție și cele pentru tineretul încadrat în producție din R. P. Polonă, numărul celor care le frecventează se ridică la începutul anului școlar 1959/1960 (fără să socotim și școlile de ucenici și agricole — ca și școlile tehnice prin corespondență) la 487.800 — era deci cu 54.800 adică cu 12,7 la sută mai mare decît în cursul anului trecut. În primele clase ale școlilor profesionale pentru tineretul nein-

cadrat în producție, numărul elevilor s-a ridicat la 156.800, fiind mai mare cu 12,1 la sută decît în anul trecut. În școlile profesionale pentru muncitori, numărul elevilor a încrecut cu 25.700 numărul din anul trecut și s-a ridicat la începutul anului școlar la 50.400.

Cît privește școlile superioare acestea erau frecventate la începutul anului 1959 — cursurile de zi — de 105.700 tineri adică cu 13 la sută mai mulți decît în anul trecut și la cursurile serale de 10.700 adică cu 20,4 la sută mai mulți. Numărul studenților din primul an de studii (la

cursurile de zi) era de 26.500, fiind cu 6,5 la sută mai mare, în raport cu anul 1958.

Numărul studenților (la cursurile serale) înscrși în primul an de studiu era de 2.400, adică cu 24,2 la sută mai mare decît în anul precedent. Această creștere a avut loc mai ales în școlile tehnice serale. Numărul studenților externi și al celor care urmează cursurile prin corespondență era de 38.700 și este mai mare cu 3.600 decît cel din anul 1958.

Șirul exemplilor poate continua, ilustrînd în esență aceeași realitate: în Polonia populară învățămîntul de toate gradele se dezvoltă necontenit.

A. C.